

Міністерство освіти і науки України
Чернігівський промислово-економічний коледж
Київського національного університету технологій та дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з НР

_____ С.В.Бондаренко

_____ 20__ р.

**Методичне забезпечення
лекційного курсу з дисципліни
(Основи проектної графіки)
для студентів 3 курсу
спеціальності
5.02020701 «Дизайн»**

Уклав

Таїшева М.М., викладач

Розглянуто на засіданні
циклової комісії

(назва)

Протокол №__ від _____ 20__ року

Голова циклової комісії

(підпис)

Лекція № 1

Тема: Вступ.

Функції дизайнерської графіки в залежності від виду дизайн – проекту.

Мета: ознайомити студентів з базовою інформацією стосовно видів дизайн-проектів. Розглянути різновиди дизайнерської графіки. Розвивати творче мислення.

Методи: словесні, наочні.

План:

- 1 Вступ.
- 2 Визначення проектної графіки.
- 3 Основні вимоги до дизайнерської графіки.
- 4 Роль проектної графіки у створенні дизайн проекту.

Матеріально-технічне забезпечення та дидактичні засоби, ТЗН:

- 1 Методичне забезпечення лекційного курсу.
- 2 Таблиця.
- 3 Відеоматеріал .

Література:

Перелік основної літератури

- 1 Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие. – М.: Прогресс, 1974.
- 2 Бризгина Н.В., Воронежцов С.В., Логинов В. Б. «Проектная графика. Практикум» 2010
- 3 Волкотруб И. Т. Основы художественного конструирования. – К.: Вища Школа, 1982.
- 4 Герасимов А.А. «Основы проектной графики».- Витебск, 2010
- 5 Григорян Е. А. Основы композиции в прикладной графике. – Ереван, 1986.

Перелік додаткової літератури:

- 6 Иттен И. Искусство формы. – М.: Издатель Д. Аронов, 2008.
- 7 Куленко М. Я. Основы композиции в образотворческому мистецтві. – К.: КНУБА, 2001.
- 8 Лесняк В. Графический дизайн. – К.: Биос Дизайн Букс, 2009.
- 9 Хмельовський О. Графіка й основи графічного мистецтва. –Луцьк, 2003.

Інтернет ресурси:

<http://www.yellow-elephant.ru>

1 Вступ.

Нещодавно проектну графіку мистецтвознавці відносили до жанру художньої творчої діяльності. Навіть існував термін «станковий проект», він виконувався для того, щоб показати майстерність експозиціонера, його здатність до творчого, образного бачення теми і пошуки адекватних виразних графічних засобів. По якості графічної подачі проекту визначався професіоналізм автора, його творчий рейтинг.

Сьогодні необхідність графічної подачі проекту існує як фактор переконання замовника, який часто не має асоціативної фантазії. Тому.

сучасний формат проектної графіки являє собою рендерінг трьохвимірної векторної моделі, сфотографованої з усіх можливих і неможливих точок огляду. В принципі це все вірно, але щезає деякий специфічний «аромат» професії, авторська самоідентифікація. Дизайнери стають подібними, однаковими. Західна візуальна культура, яка не спробувала стресу соціальної перебудови, дуже трепетно відноситься до авторської проектної графіки. Форескізи, архітектурні рисунки, плани, схеми, перспективи ретельно підбираються і обов'язково входять в портфоліо, публікуються разом з фотографіями реалізованих об'єктів.

В сучасному художньому проектуванні використовуються дві спеціальні мови, пов'язані з творчим пошуком найкращого вирішення проектної задачі. Перша – мова проектної графіки. Друга – мова об'ємного проектування – макетування і моделювання.

Проектна думка зріє в ескізах, начерках. Після чого можна перевести її в об'ємно –пластичну форму.

Проектна графіка відповідає за образне рішення графічного завдання. Студенти вивчають графіку на різних етапах проектування, знайомляться з графічними матеріалами, різноманітними техніками і технологіями, вивчають якості і засоби композиції в реальному проектуванні, займаються творчим вивченням культурної спадщини і її адаптацією.

2 Визначення проектної графіки

В художньому проектуванні, як і в будь-якій іншій творчій діяльності, склалися і постійно розвиваються власні техніка і технологія – матеріали, інструменти, проектна мова, засоби і прийоми роботи. Володіти ними досконало необхідно для успішного вирішення задачі, що постає перед проектувальником – створити новий, у всіх відносинах якісний виріб, що цілком реалізує його творчі можливості. Це найважливіша умова

майстерності художника-конструктора, без якого будь-які ідеї та задуми залишаються тільки наміром.

В сучасному художньому проектуванні застосовують дві спеціальних проектних мови, які доповнюють евристичні можливості одна одної, тобто можливості, пов'язані з творчим пошуком найкращого рішення проектною задачею. Це мова проектною графіки, і мова так званого об'ємного проектування – макетування і моделювання.

Проектування - (від лат. Projectus, буквально - кинутий вперед) - тип діяльності, спрямований на створення (опис, зображення) об'єктів, явищ із заданими умовами і властивостями; процес створення проекту. Проектування - це універсальний тип діяльності, характерний для різних областей життя людини: промислового виробництва, будівництва, освіти, побуту, дозвілля, політики, культури.

Проект (лат. - прожект, фр. - план, припущення, приречення) - задумане, припущення справу і викладене в листі або кресленні; дизайнерська розробка, представлена у формі наочного графічного рішення.

Проектна графіка - область професійної діяльності художника-дизайнера, де володіння різноманітним видами зображення дозволяє більш виразно і переконливо передати задум. Невипадково проектна графіка має в дизайні особливий художній статус і відіграє провідну роль у створенні образно-пластичного рішення.

Спочатку поняття «графіка» означала «пишу, креслю, малюю» і «графічний» - «накреслений, представлений кресленням або малюнком». Нове значення «графіка» отримала в кінці XIX - початку XX століття, коли вона визначилася як самостійний вид образотворчого мистецтва, заснований на малюнку, виконаному штрихами і лініями, без фарб. Графіка, як основний метод зображення об'єднує малюнок як самостійну область, і різні види друкованої графіки: гравюру на дереві (ксилографію), гравюру на металі (офорт), літографію, ліногравюру, гравюру на картоні і т.д. Мова графіки, його виражальні засоби - це лінія, штрих, контур, пляма і тон. Деякі види графіки використовують колір, але він найчастіше носить додатковий характер. Графіка об'єднує художнє і креслярське поле діяльності, в той же час це різні види зображень. Якщо розглядати їх з позиції механічного виконання, то можна відзначити, що малюнки, зарисовки, начерки виконуються від руки. У кресленні більшість зображень - за допомогою креслярських інструментів, з високим ступенем точності, яка строго обумовлена державними стандартами (ЕСКД). Саме це властивість дозволило кресленням міцно зайняти свою нішу в способах збереження і передачі інформації про навколишній світ. З цієї точки зору перспективні зображення слід віднести до креслень, так як вони теж найчастіше виконуються за допомогою лінійки.

Якщо розглядати зображення з позиції передачі просторової форми предмета, то станковий малюнок і перспектива максимально створюють ілюзію тривимірного простору. Креслення ж цим не володіє, не несе художньої виразності і багатоплановостісприйняття, навпаки, його прочитання має бути

однозначним. Якщо ділити зображення на види за ступенем абстрагування від реальних властивостей зображуваних предметів, то можна прийти до наступного ряду, де зображення розташовуються за ступенем просторового подібності з натурою:

- малюнок, перспективні зображення - адекватні зоровому сприйняттю;
- аксонометричне зображення - коригувальні зорове сприйняття;
- проекції з числовими відмітками - отримується при односторонньому напрямку зорового сприйняття;
- комплексний креслення - розчленоване зорове сприйняття;
- креслення-схема - символізують узагальнені ознаки об'єкта.

Цей перелік показує ускладнення сприйняття людиною зображень - від найпростіших до найскладніших. Тому у вузькому сенсі графічна діяльність - це діяльність, пов'язана з читанням або виконанням креслень. Для здійснення цієї діяльності необхідні знання про методи відображення просторової форми на площині аркуша, графічні та вимірні уміння та навички. Однак для професійної підготовки дизайнера цього зовсім недостатньо.

В арсенал зображень проектної графіки входить начерк, зарисовка, пошуковий малюнок, демонстраційний (технічний) малюнок, креслення загального виду (компонування зовнішнього вигляду).

Графічні способи зображення, будучи невід'ємною частиною художнього проектування, постійно змінюються разом зі зміною самого дизайну. Проектна графіка виникла в сфері архітектури. Двовірними зображеннями користувалися в далекій давнині, однак, тоді частіше зображували вже існуючі будівлі і предмети. Зображення проєктованих об'єктів починають зустрічатися з епохи Відродження. Вони являють собою ескізи, малюнки, принципові схеми, перспективи та всілякі комбінації цих зображень.

Згодом в дизайні склався свій професійний мова, що дозволяє зафіксувати ідеальний образ, що виник в голові дизайнера. Створити і оцінити проект майбутнього виробу можливо тільки на основі всебічного, повного і глибокого аналізу, результат якого повинен бути описаний на настільки ж точному, ясному (і навіть образному) мовою, який притаманний вченим і художникам. Тільки в цьому випадку дизайнер володіє як універсальним інструментом проектування, так і дієвим результативним, безвідмовним засобом міждисциплінарного спілкування фахівців - специфічною мовою дизайну. Ця мова має давати методологічне уявлення про об'єкт і процесі дизайну, дозволяти бачити і вирішувати проектні завдання, одночасно об'єднувати і керувати роботою в різних областях.

Цифрова революція останніх років перевернула уявлення про проектну графіку. Ще десять років тому проектну графіку мистецтвознавці відносили до жанру художньої творчої діяльності. Раніше існував термін "станковий проект", він виконувався з метою продемонструвати майстерність дизайнера, його здатність до образного, творчого бачення теми і пошуки адекватних виразних графічних коштів. За якістю графічної подачі проекту визначався професіоналізм автора, його творчий рейтинг.

Сьогодні необхідність графічної подачі проекту існує лише як фактор переконання замовника, часто котрий має асоціативної фантазією. Тому сучасний формат проектної графіки, як правило, являє собою рендеринг тривимірної векторної моделі, відзнятий з можливих і неможливих точок огляду. В принципі це вірно, але зникає якийсь специфічний "аромат" професії, авторська самоідентифікація. Дизайнери стають схожими, однаковими.

Західна візуальна культура стає не випробувала потрясінь соціальної перебудови, дуже трепетно ставиться до авторської проектної графіки. Форескізи, архітектурні малюнки, плани, схеми, перспективи ретельно підбираються і в обов'язковому порядку входять в портфоліо, публікуються разом з фотографіями реалізованих об'єктів.

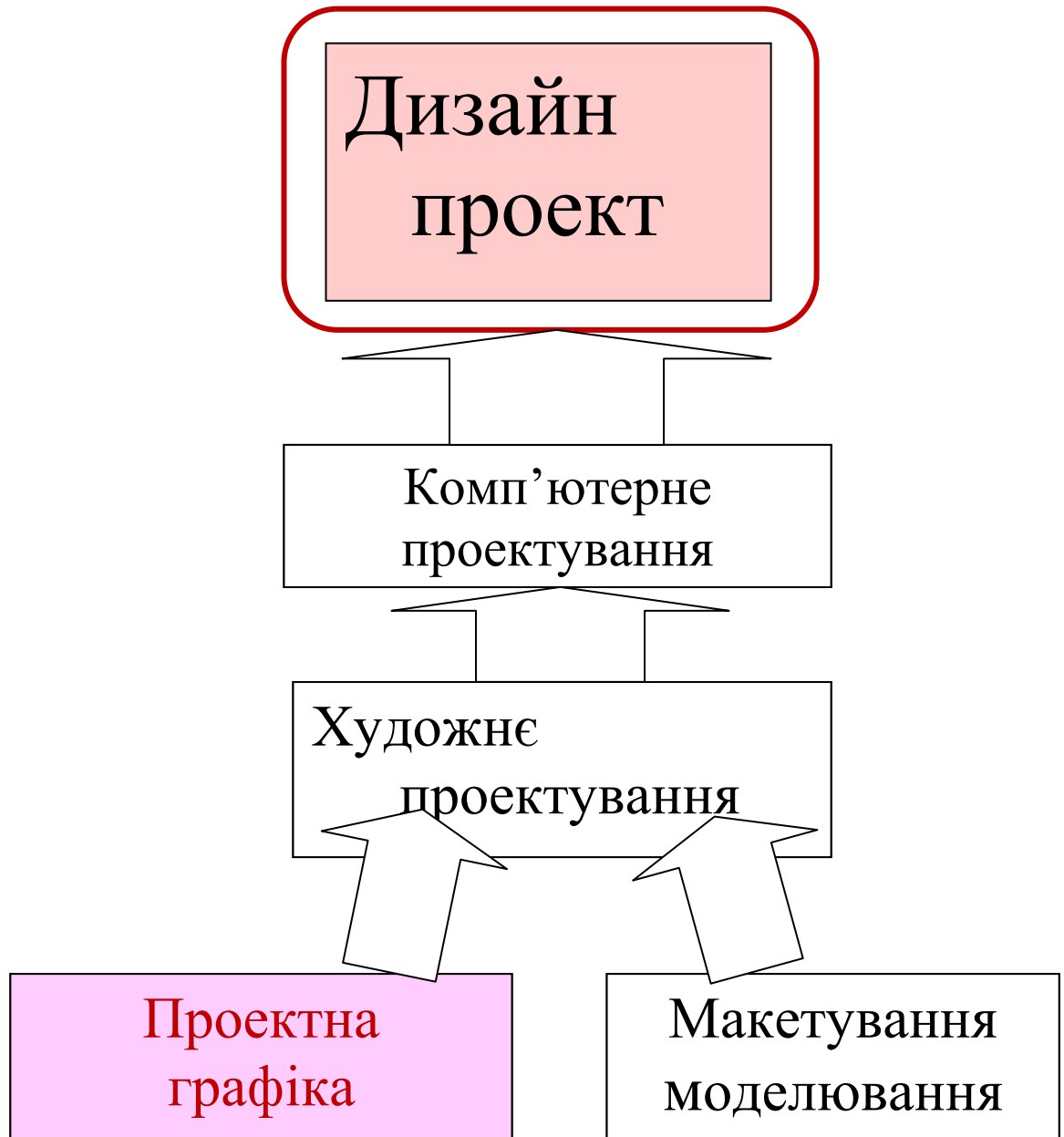
Найбільш поширений вид проектної графіки - тривимірний рендеринг. Мабуть, зараз і в майбутньому проект немислимий без створення тривимірної моделі. Багато постачальників експозиційних систем пропонують свої версії програмного забезпечення для полегшення процесу проектування. Спокуса використовувати їх дуже великий. Як правило, в них присутні модулі складу елементів і розрахунку кошторисної вартості. Але завжди є нюанси. По-перше, звичка до інтерфейсу. Для дизайнера або архітектора дуже важливо, щоб йому було зручно працювати з програмою. Зазвичай випадково підвернувся soft, послідовно освоєний на прикладних задачах, стає методом індивідуального проектування. Знаю це з власного досвіду. Незважаючи на те, що можу працювати в багатьох програмах, найбільш комфортно для себе вважаю True Space. Більшість віддає перевагу 3D Max. Власне, можливості всіх програмних продуктів приблизно однакові. Слід зазначити, що всі вони діляться на дві групи: інженерні, що дозволяють отримувати деталізовану документацію, і анімаційні, спеціально призначені для створення фільмів. Хоча на рівні векторного моделювання вони майже не відрізняються. Сам рендеринг, тобто переклад моделі в растрове фотографічне зображення, тонкий і делікатний процес. Саме тут проявляється міра смаку і проектна культура дизайнера. Як правильно поставити світло в сцені, визначити точку і об'єктив камери, знайти ракурси, найкращим чином підкреслюють пластичні гідності об'єкта, - питання, які вирішуються дуже індивідуально. Можна виконати гранично реальне зображення, а іноді доречно залишити частку умовності, простір для уяви.

3 Основні вимоги до дизайнерської графіки:

- органічна єдність формальних елементів
- образне вираження суті вирішуваного завдання
- дотримання міри при виборі засобів
- відповідність пропорцій і масштабу роботи характеру поставленої задачі
- організація площини ескізу
- оригінальність вирішення

- точність і ретельність проробки
- графічна культура виконання
- методичність роботи над завданням

4 Роль проектної графіки у створенні дизайн -проекту

Лекція № 2

Тема:Характеристика видів дизайнерської графіки

Мета: ознайомити студентів з базовою інформацією стосовно видів дизайнерської графіки. Навчити розрізняти види графіки. Розвивати творче мислення.

Методи: словесні, наочні.

План:

- 1 Історична довідка
- 2 Засоби художньої виразності графіки
- 3 Різновиди графіки
- 4 Характеристика видів дизайнерської графіки

Матеріально-технічне забезпечення та дидактичні засоби, ТЗН:

- 1 Методичне забезпечення лекційного курсу.
- 2 Таблиця.
- 3 Зразки робіт дизайнерської графіки.

Література:

Перелік основної літератури

- 1 Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие. – М.: Прогресс, 1974.
- 2 Бризгина Н.В., Воронежцов С.В., Логинов В. Б. «Проектная графика. Практикум» 2010
- 3 Волкотруб И. Т. Основы художественного конструирования. – К.: Вища Школа, 1982.
- 4 Герасимов А.А. «Основы проектной графики».- Витебск, 2010
- 5 Григорян Е. А. Основы композиции в прикладной графике. – Ереван, 1986.

Перелік додаткової літератури:

- 1 Игтен И. Искусство формы. – М.: Издатель Д. Аронов, 2008.
- 2 Куленко М. Я. Основы композиции в образотворческом искусстве. – К.: КНУБА, 2001.
- 3 Лесняк В. Графический дизайн. – К.: Биос Дизайн Букс, 2009.
- 4 Хмельовський О. Графіка й основи графічного мистецтва. –Луцьк, 2003.

Інтернет ресурси:

<http://www.yellow-elephant.ru>

<http://color.romanuke.com/category/holodnyie-ottenki/page/15/>

1 Історична довідка

Цей випадок стався колись у Франції з одним художником. Жив він у крайній бідності, і ось одного разу він вирішив написати листа генеральному міністру фінансів Е.деСилуету, аби попросити його про допомогу. І тільки він вивів його прізвище, як на цьому місці утворилась велика пляма. На одну мить художник засмутився, а потім його рука швидко перетворила пляму на тінь, яка ніби впала від фігури міністра фінансів. Листа все ж таки не було написано, але малюнок міністр все-таки отримав. Згодом подібні до цього малюнки все частіше почали з'являтися, і називалися вони силуетами. Потім так назвали вид графічної техніки в образотворчому мистецтві. Силуети, перші графічні роботи, стали виконувати тушшю на світлому фоні або білими фарбами на темному фоні. Будь-яка людина, котра навіть не вважає себе прихильником мистецтва, зустрічається із графікою буквально на кожному кроці: то у вигляді книги, то газетної карикатури, оголошення, афіші, плакату. Але знають графіку, є істинними цінителями небагато людей, навіть серед тих, хто серйозно цікавиться мистецтвом. Графіка часто асоціюється з чимось легким, навіть несерйозним, не таким важливим та відповідальним, як, скажімо, станковий чи монументальний живопис. Насправді ж руки художників, живописців несуть сліди роботи з найгрубішими слюсарськими інструментами та отруйними хімічними речовинами. Те, що здається експромтом, приховує складний технологічний процес.

2 Засоби художньої виразності графіки

Графіка (з грецького «пишу, малюю») — вид образотворчого пластичного мистецтва. Як і живопис, пов'язана із зображенням на площині: малюнок або відтиск наноситься, як правило, на аркуш паперу. Лінія, контур, силует у цьому мистецтві відіграють головну роль. **Графіка** — мистецтво малюнку. Плавність або строкатість лінії, її м'якість або твердість, уривчастість або безперервність, ступінь тонкості, сухості чи товщини — все це має значення та використовується художником задля різнобічного відтворення дійсності. Лінія може передати обриси предметів, їхню фактуру і характер. Графіка — найоперативніший образотворчий вид мистецтва. Широко використовується у графіці пляма: рівно зафарбована, різна за кольором, формою, розміром, густотою, характером тону. Все це дозволяє плямі створити ілюзію об'єму, глибини, допомагає точніше виразити реальність. Чорно-білі малюнки не здаються однотонними, бо це пояснюється тим, що кожний колір, у тому числі й чорний, має безліч відтінків. Різниця у градації кольору від найтемнішого до найсвітлішого виражається поняттям «тон». Художники відчують найтоншу градацію одного й того ж тону. Тон допомагає передати якість предмета, його об'єм та інші властивості. Однокольоровий (чорно-білий) малюнок інколи називають тоновим. Таким чином, *лінія, пляма, тон* — основні виражальні засоби у графіці.

3 Різновиди графіки

Станкова графіка

1. *Оригінальна графіка* — твори виконуються в одному екземплярі на папері різними художніми матеріалами.

2. *Естамп* (з франц. «відтиск») — вид графіки, що дозволяє тираж, тобто більшу чи меншу кількість повноцінних авторських екземплярів твору. На кожному авторському відтиску має стояти його підпис та номер — Д15 (сьомий із п'ятнадцяти) або Д15\2 (сьомий із п'ятнадцяти з виправленнями). На відміну від типографічної продукції форму для друку естампу виготовляє сам автор.

Естамп ділиться на чотири види:

а) *високий друк*. Висока гравюра — найстаріша серед усіх видів естампу. Вона виникла від техніки «набійки» — друку з випуклих дерев'яних форм на тканину, що робилося ще в пізньоантичному Римі. Друк із рельєфних форм на папір з'явився у Китаї в VI—VII столітті. Спочатку для високої гравюри на дереві використовували дошки, розпиляні вздовж волокна. Така техніка називається поздовжньою ксилографією.

б) *глибока гравюра* — офорт, різцева гравюра на металі, другий за віком вид естампу, вона заявила всередині XV століття. За легендою, яку розповів Д. Вазарі, честь її винаходу належить флорентійцю Мазо Фінігерре — ювеліру, майстру техніки ніело (чорніння по сріблу). Рельєфність друкованої форми є необхідною умовою для глибокого друку. Але цього разу друкуються заглиблені штрихи та крапки, в які забивається фарба, а чиста поверхня стає фоном. Під сильним тиском фарба переходить на спеціальний крихкий зволожений папір, а краї металевої друкованої форми, що вдавлюються у такий папір, створюють характерні рельєфні краї композиції — фасети.

в) *плаский друк* — літографія, альграфія, офсет. Родоначалниця цього виду естампу — літографія. Художник, малюючи на камені — вапняку — спеціальними олівцями та тушшю, створює водовідштовхуюче середовище. Під час друку перед кожним нанесенням фарби на камінь він змочується водою, яка не лягає на малюнок, а товста друкарська фарба в свою чергу не лягає на воду

г) *трафаретний друк* — шовкографія. У шовкографії друкованою формою служить тонка, але міцна тканина, натягнута на раму. Деякі частини цієї тканини, що залишаються незафарбованими елементами композиції, робляться непроникаючими для фарби. Такою перепорою служить або паперовий трафарет, що знаходиться між ситом та майбутнім відтиском, або приготувана безпосередньо на ситі особлива полімерна плівка.

Промислова графіка

Із мистецтвом книги пов'язаний особливий жанр — **екслібрис** (від латинського «з книг») — книжковий знак, який вказує на володаря книги. Екслібрис наклеювався на внутрішній бік книжкової палітурки або обкладинки. Книжкові знаки гравірувались на дереві, міді, лінолеумі, виготовлялися цинкографським або літографським способами.

Види:

гербовий (XVI-XVII ст.);

вензелевий (до орнаменту входять ініціали володаря книги);

сюжетний (складається з архітектурних мотивів, атрибутів, емблем, які свідчать про смаки володаря книги).

До мистецтва книги входить:

виготворення макету, оформлення; ілюстрації.

Відомий український ілюстратор — В. Базилевич, майстри екслібрису — А. Дюрер, Лукас Кранах, Франсуа Буше, Анрі Матісс, А. М. Бенуа, В. О. Фаворський.

Мистецтво плакату

Виділяють: політичний плакат; видовищний (театральний, кіноплакат тощо); рекламний плакат, або «постер».

Для мистецтва графіки характерний високий ступінь соціального відгуку. Протягом усієї історії вона жваво реагувала на всі докорінні зміни в житті суспільства, відповідала і сама стимулювала естетичні потреби людини. Всі найзначніші винаходи у її технологіях, розвиток художньої виразності мови припадають на особливо гострі, переламні моменти історії культури. Тому для неї характерною є і морфологічна пластичність, змінність того, що входить до великої та досить різномірної системи мистецтва графіки.

4 Характеристика видів дизайнерської графіки

Графіка є одним з професійних засобів дизайнерського проектування. Вона допомагає формувати, шукати варіанти і розвивати проектне завдання досить простими способами. Це перехід від задуму дизайнера до швидкого пошуку оптимального рішення в розвитку початкового процесу проектування. Як правило дизайнер звертається до графічного проектування або до проектно – графічного моделювання на всіх творчих етапах процесу проектування.

Види проектної графіки:

- зображення лінійне
- однокольорове (монохромне)
- багатокольорове (поліхромне)
- трьохмірний рендеринг (переклад моделі в растрове фотографічне зображення)

Застосування того чи іншого виду проектної графіки залежить від характеру проекту та загального композиційного задуму.

Лінійна графіка найбільш умовна. Вона не претендує на створення ілюзії об'єму та простору. До неї відносяться креслення, розрізи, де потрібна технічна та геометрична інформація. Інформативність креслення збільшують зміною товщини та кольору лінії.

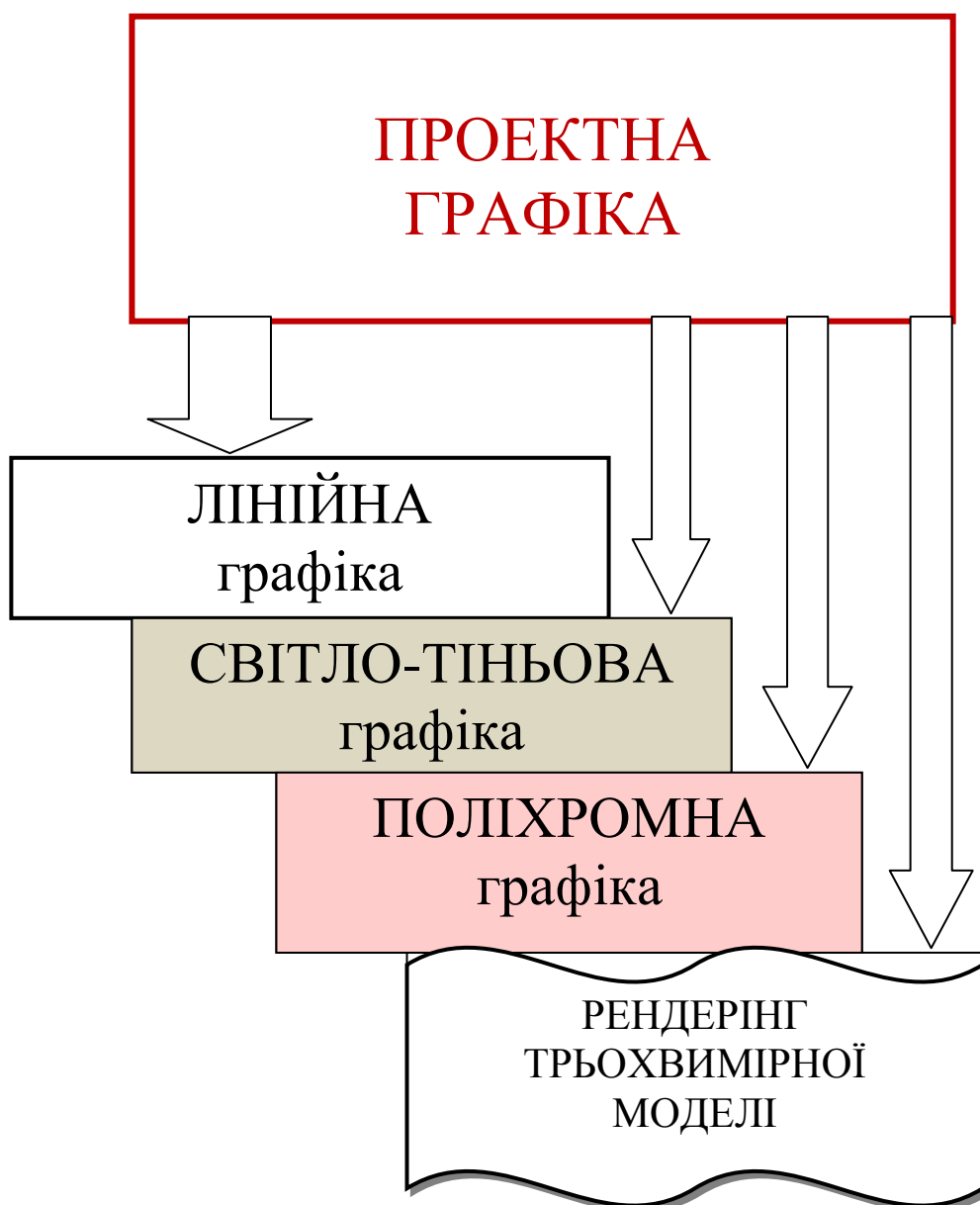
Однокольорова (світлотіньове зображення, монохромне) графіка. Однокольорова графіка виконується чорно – білою відмивкою. Таке зображення наглядно передає об'ємну форму предмету, його основні просторові характеристики. Для чорно - білої відмивки використовується чорна туш. Рідка туш розбавляється до будь якої консистенції для одержання

різних відтінків сірого кольору. Можливо використовувати акварель якогось одного кольору, також розбавленої до потрібної консистенції.

Багатокольорова (поліхромна) графіка. Багатокольоровий проект виконується аквареллю, акрілом, гуашевими фарбами, темперою.

Рендеринг тобто переклад моделі в растрове фотографічне зображення, тонкий і делікатний процес. Саме тут проявляється міра смаку і проектна культура експозиціонера. Як правильно поставити світло, визначити точку й об'єктив камери, знайти ракурси, які найкраще підкреслюють пластичні достоїнства об'єкту, - питання які вирішуються індивідуально. Можна виконати дуже ретельне зображення, а іноді доречно залишити місце умовності, простір для фантазії глядача.

Види проектної графіки

Лекція № 3

Тема: Матеріали та техніки графічної композиції

Мета: ознайомити студентів з базовою інформацією стосовно різновидів технік графічних композицій та матеріалів, якими вони виконуються. Навчити розрізняти техніки графіки. Розвивати творче мислення.

Методи: словесні, наочні.

План:

- 1 Інструменти та матеріали в дизайнерській графіці.
- 2 Матеріали та техніки графіки.
- 3 Основні вимоги роботи над графічними композиціями.

Матеріально-технічне забезпечення та дидактичні засоби, ТЗН:

- 1 Методичне забезпечення лекційного курсу.
- 2 Ілюстративний матеріал.
- 3 Зразки робіт дизайнерської графіки.

Література:

Перелік основної літератури

- 1 Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие. – М.: Прогресс, 1974.
- 2 Бризгина Н.В., Воронежцов С.В., Логинов В. Б. «Проектная графика. Практикум» 2010
- 3 Волкотруб И. Т. Основы художественного конструирования. – К.: Вища Школа, 1982.
- 4 Герасимов А.А. «Основы проектной графики».- Витебск, 2010
- 5 Григорян Е. А. Основы композиции в прикладной графике. – Ереван, 1986.

Перелік додаткової літератури:

- 1 Иттен И. Искусство формы. – М.: Издатель Д. Аронов, 2008.
- 2 Куленко М. Я. Основы композиции в образотворческому мистецтві. – К.: КНУБА, 2001.
- 3 Лесняк В. Графический дизайн. – К.: Биос Дизайн Букс, 2009.
- 4 Хмельовський О. Графіка й основи графічного мистецтва. –Луцьк, 2003.

Інтернет ресурси:

<http://tepka.ru/izobrazite>
<http://zavantag.com>

1 Інструменти та матеріали в дизайнерській графіці.

- Різноманітні пензлики, ручки, олівці, перо, зроблене із рослин, перо птахів, металеве перо
- вугілля, туш, акварель, гуаш
- пастель, темпера, акрил
- монотипія, колаж, аерографія
- акварельна відмивка
- змішані техніки
- Комп'ютерні програми

Акварель використовується як прозорий матеріал, гуаш, темпера, акрил як покривні матеріали, що дають непрозорість. Техніка лесіровки застосовується при передачі предметів з скла, металу та інших матеріалів.

Зовнішній вигляд фарбованої площини залежить від способів нанесення фарби на папір. Поверхня, одержана способом тампоновки (нанесенням фарби губкою) відрізняється від поверхні, покритої за допомогою флейца або розпилення. При роботі криючими фарбами слід пам'ятати, що не можна покривати папір повторний раз фарбою за допомогою пензля, так як він може розмити нижню фарбу. Товсте покриття фарбою заважає промальовуванню деталей та проведенню тонких ліній зверху.

2 Матеріали та техніки графіки

Матеріали та техніка грають величезну роль в творчому процесі, будять творчу фантазію, вимагають усе нові й нові рішення, допомагають урізноманітнити графічні прийоми, що сприяють оптимальному вияву художнього задуму. Цим пояснюється застосування різноманітних матеріалів та техніки, прагнення відійти від традиційних однозначних методів зображення (відмивка, тушовка аквареллю). У графічному проектуванні треба чітко розділити стадії: малюнки як форма роботи – пошук композиції, та малюнки як форма демонстрації об'єкту, коли вирішуються конкретні завдання передачі матеріалу, кольору, фактури. Перше обумовлює частіше лінійну техніку, друге – застосування традиційних та новітніх способів і матеріалів зображення.

Лінійна техніка

Лінійна техніка, як основний засіб зображення в пошуковій творчості найбільш проста і зводиться до роботи олівцем, пером, ресфейдером, рапідграфом та ручками, фломастерами і т. ін. Технічні можливості олівця, як і других матеріалів особливо наглядно виявляються в малюнках з натури. Багатство природних форм і їх структур вимагають урізноманітнити техніку побудови форми, використовуючи різноманітні прийоми і матеріали, а також ставить різноманітні графічні задачі. Зрівнюючи між собою виконані олівцем, пером та другими матеріалами малюнки майстрів архітектури, можна побачити, що зодчі в залежності від свого замислу обирали той чи інший матеріал та техніку зображення. Наприклад, при рисуванні на

ватманській бумазі твердий графіт залишає світлу сріблясту лінію, яка зв'язує зображення з бумагою. М'який графіт дає широку, темну лінію, котра в силу контрасту відмежує зображення від бумаги. Отже, різна твердість олівця має не тільки технічне значення але може бути використана як художньо-графічна якість для виділення просторових планів, рельєфу, фактури чи узагальнення деталей зображення. З другого боку, олівець як матеріал в архітектурній графіці має два принципово різних призначення: при розробці креслення, на першоначальних стадіях він готується під обводку тушшю і подальшу покраску, в рисунці чи кресленні використовуються художні можливості олівцевої графіки як такової, що визначає його естетичні характеристики. На відміну від олівця, перо, рейсфейдер, рапідграф, фломастер в архітектурному кресленні частіше приміняються на завершуючій стадії розробки архітектурного проекту. Характерні образотворчі елементи цієї техніки – лінія та штрих. Рисунок чи креслення, виконаний ціми інструментами, навіть при послідовному пофарбуванні залишається елементом остаточної графічної розробки креслення. Данні інструменти пред'являють свої строгі вимоги до техніки: працювати напевно. Штрих має свої особливості. На відміну від лінії, він потребує короткого руху інструмента по бумазі. Крім того, якщо лінія обмежує форму, то штрих заповнює та характеризує її або як площину, або як об'єм, простір чи колір. Кожна окрема лінія може мати самостійне значення як графічний елемент креслення в той час як штрих – лише у сукупності з лінією чи другими штрихами. Техніка штрихування по своїй природі та прийомам виконання більш доцільна у станковій графіці, як закінченій формі художнього твору. Креслення має вигляд площинного зображення, створеного з ліній різного напрямку і характеру накреслення. Відмивка доповнює та пояснює характер форми.

Техніка відмивки тушшю і аквареллю

В проектній графіці часто виникає необхідність підкреслювати об'ємність форми, чітко виділити просторові плани, матеріалізувати предметну структурну форму. Усе це сприяє застосуванню традиційних форм зображення – відмивки тушшю, яка сполучається в одному кресленні з технікою штрихування, технікою кроючих матеріалів (гуаш, темпера), з фотографіями та аплікацією. Творчо використанні, ці прийоми не порушують ділового характеру креслення, а навпаки, наближають його до задач реального будівництва.

Засоби відмивки визначаються задачами проектування і характером зображуемого об'єкту. В техніці відмивки слід розрізняти дві задачі: ґрунтовку і собственно відмивку. Ґрунт (рівномірне пофарбування елементів креслення) є графічним виразом світлоти матеріалів, їх фактури чи колорита, (кольоровий ґрунт) зв'язаним чи з освітленням, чи з локальним чи обумовленим кольором; а також засобом об'єднання елементів креслення (лінійного, чи тонального) в одне ціле. Нерівномірна відмивка має на меті вже другі цілі. Якщо рівномірна відмивка виражає в якійсь степені площинність

поверхні, то нерівномірна сприяє чиниву об'ємної форми, чи просторових відношень між формами. Вибір як техніки акварелі, гуаши, темперу – залежить від поставленої композиційно – графічної задачі. Наприклад, креслення, в якому треба зберегти контур, що означає лінійну структуру, і нанести легкі прозорі тіні чи перспективні плани мас, обробляється аквареллю, іноді разом з тушшю. Така техніка відома по роботах майстрів класицизму. В кресленні, де треба показати колір матеріалу, його фактуру, матеріальність, вагомість приміняються криючі матеріали: гуаш, темпера. В живопису аквареллю є слідуєчи засоби, котрі в деякій мірі приміняються при розробці проектних ескізів – лессіровка – послідовне нанесення слоя фарби з поступовим затемненням та ускладненням кольору. На першій стадії усіляке зображення розглядається як площинне. Спосіб “al prima” – нанесення красочного слоя крупними і близькими до натури співвідношеннями з одного разу. Спосіб лінійного контуру і плями – нанесення на початковій стадії кольорових “маяків”, які характеризують не предмет, а кольорові відношення. В живопису та архітектурній графіці ці способи часто поєднуються, наприклад, виконуєме в техніці лессіровки креслення фасаду закінчується зображенням антуражу способом “al prima”.

Техніка “гуаші та темпері” в архітектурній графіці

У протилеж акварелі криючі властивості гуаши та темпері є для проектної графіки і недоліком (там де необхідно зберегти контур) і достоїнством, бо дозволяють наносити колір корпусно, предметно, перекривати один колір другим, не застосовуючи змивання. Для техніки гуаши та темпері колір основи та характер контуру практично не мають значення. Гуаш, як образотворчий матеріал широко використовувався в проектній графіці у 20-і роки ХХ століття. У цей період склалися деякі характерні риси сучасної графіки: лаконізм, площинність, матеріальність, робота крупними співвідношеннями ліній та плям. Відсутність тонкої моделіровки архітектурних форм, відмова від просторового ослаблення тону були оправдані лаконізмом архітектурних форм, а також графічною задачею, у якій був присутній елемент лозунгу, призиву, що був притаманний революційному пошуку новітніх форм мистецтва та засобів їх виразу. Введення активного тону чи кольору додавало кресленню характер архітектурного креслення нового типу. В сучасній графіці гуаш приміняється в усіх проектних кресленнях, застосовуюються усі технічні можливості чорно – білої та кольорової гуаши, комбіновані прийоми покраски з наклеюкою кольорової бумаги. Відповідальна технічна задача – рівномірне покриття гуашшю великих поверхней бумаги. Ця операція виконується на дошці, покладеній горизонтально, швидкими рухами флейца в одному напрямі. Фарба повинна бути жидкою (концепція сливок), щоб під час роботи не висихала у якійсь – то частині бумаги. Для рівномірності слоя після наложення гуаши рекомендується ще раз пройтись флейцем без фарби та без нажиму (у напрямі протилежному попередньому, чи застосувати

торцювання, набризг. Якщо на такому фоні буде продовжуватись робота фарбами, то у розчині гуаші необхідно додати трохи желатина, чи жидкого столярного клею, але з урахуванням щоб фарба при висиханні не давала тріщин. Не менш відповідальне місце в техніці гуаші – лінія границі фарбового слоя. Щоб вона була точною, вирізають шаблони із щільної паперу, за допомогою яких роботу можна вести широко, вільно та технічно досконало, любими засобами, включаючи набризг та торцювання. Тональні градації передаються гуашшю не засобом лесіровки від світлого до темного, а засобом накладення окремих шарів фарби від темного до світлого чи від світлого до темного. Найбільш складна і важка задача – розробка тоном чи світлотінню архітектурної деталі. У тих випадках, коли гуаш не буде перебиватися, її необхідно наносити точно по контуру. Практика роботи гуашшю диктує наступний порядок виконання проектного креслення:

- 1 розробка ескізу основних тональних співвідношень;
- 2 виконання в зменшеному масштабі точного ескізу зображення;
- 3 виконання основного креслення відповідно ескізу.

Темперу можна наносити шарами і мазками різної товщини. Але надмірна товщина фарбованого шару може привести до розтріскування та відслаювання. Для запобігання цьому повторний шар наносять лише по достатньо просохлому шару, через один – два дні. Темпера в процесі роботи розводиться спеціальною казінно – масляною емульсією. Розбавлення темпері водою приводить до розтріскування та руйнуванню фарбованого шару. На відміну від гуаші, темпера після висихання не змивається водою та не міняє значно свого кольорового тону. Хоча темпера і допускає лесіровку, її особливість – пастозність. Значна товщина фарбованого шару дозволяє створювати різноманітні фактури: рельєфні, ускладнені (уведення в фарбовий шар опилок, піску і т. ін.).

Фотографія, аплікація та шрифт в проектній графіці

Широке розповсюдження фотографії в сучасному проектуванні визвано тим, що завжди є можливість швидко, дешево та в будь-яких розмірах зробити фото з будь-якого креслення, ескізу, макетів з різних точок зору і при різних умовах освітлення, використати монументальність зображень, фотомонтаж. В фотомонтажі слід розрізняти дві різновидності:

- перша, коли в графіці креслення окремі фрагменти зображення замінюються фото кадром, наприклад, в кресленні інтер'єра замість офарбування неба наклеюють в проєми вікон фотокадри з видом неба, зелені, сілуєта міста;
- друга різновидність, коли фотомонтаж перетворюється в фото композицію, де можуть бути використані будь-які фотографії, ксерокси, різноманітні по масштабу і кольору, шрифт, чорно-біла та кольорова графіка і т. д. Такий вид фотомонтажу надає кресленню характер плаката на архітектурну тему, архітектурного лозунгу, ілюстрації, ідеї.

Фотомонтаж, аплікація – новітні форми художнього виразу – набули поширеного розвитку в 20-і роки прошлого століття як найбільш відповідаючі новаторській сутності агітаційного мистецтва. Звертання архітекторів до техніки аплікації зв'язано з пошуками нових найбільш зручних та швидких технічних способів зображення в архітектурній графіці, коли замість зафарбовування площин на креслення наклеюються різноманітні сорти та види паперу, шрифт, вирізаний по шаблону, фотографії, кусочки фанери і т.п. В залежності від матеріалу аплікації, креслення можуть набувати чи площинний, чи об'ємний характер, наближаючи креслення до плоского рельєфу чи макету. Техніка аплікації приміняється головним чином тоді, коли в кресленні підкреслюються умовність зображуємого. Частіше усього це є зелень, вода, будівлі, обладнання, монументально – декоративний живопис, елементи плаката і т. д. Техніка аплікації сприяє рішенню однієї з важливіших задач проектування – пошуку композиції, бо дозволяє вільно переміщати колір на листі; змінювати величину, конфігурацію та взаємне розположення плям, наглядно переконуватись в змінюванні вражень кольорових плям при різноманітних варіантах їх розположення; сполучати в одному зображенні різноманітні матеріали та техніку. Колір сполучаючись з іншими кольорами надає роботам декоративний характер, де багатство кольору чинить максимальний вплив на глядача. Включення білого і чорного кольорів у вигляді ліній, плям, підкреслює силу кольору та наближає композицію до мистецтва вітражу. Такий метод роботи аплікацією, архітектор привертає як композиційний засіб при рішенні в кресленні колористичних проблем.

Шрифт в архітектурному кресленні може грати слідуєчі ролі; службову декоративну, роль лозунга – програми. Прагнення трактувати надписи, пояснюєчі проект чи його цифрові показники як орнаментально – декоративні плями, оправдане лише у тім випадку, коли це не заважає читанню креслення.

Шрифт в проектній графіці – інформаційна графіка, достоїнство якої – її наглядність. Броский помітний надпис як заглавна частина креслення часто набуває значення вступу – лозунгу, програми. Вибір шрифту зв'язан зі складом проекту. Наприклад римський класичний шрифт доречний при зображенні монументальних творів. Сучасні модернізовані варіанти класичних шрифтів мають другу ритмику та пропорції, відповідають задачам й тематиці сучасної архітектурної графіки. Розположення, накреслення шрифтів можуть відповідати як самим формам, так і характеру їх зображення на кресленні, та не виключена можливість контрастного співвідношення шрифту та стиля зображення. Новітні закономірності – сполучення великих і малих букв – вступали у взаємозв'язок. Букви сходилися, розходилися, розполагалися вертикально і горизонтально, входили в смислові відношення друг з другом, сприяючи більшій читабельності та наглядності архітектурної ідеї проекту, акцентуючи увагу глядача на головному. В графіці проекту тексти, що входять у композицію зображуємого об'єкта

архітектури, не повинні змішуватись з текстами креслення, вони є принципово різними елементами даного креслення, що повинно бути ясно показано різноманітними графічними прийомами.

Розглянуті засоби зображення набувають художні якості тоді, коли вони вступають в визначені відношення друг з другом; лінійно – тональні, світло – тіньові, кольорові контрасти і нюанси, співвідношення величин, окреслень форм, фактури і т. п. Теорія відношень є методологічною науковою основою графічної розробки архітектурного креслення, незалежно від того, традиційні чи новітні графічні прийоми беруть участь у цьому процесі. На кожному етапі творчого процесу майстер використовує властивості відношень в відповідності з задачами образотворчої та композиційно – тектонічної трактовки образу в проекті.

3 Основні вимоги роботи над графічними композиціями.

Для роботи над майбутньою композицією слід пам'ятати:

- Зоровий центр на аркуші знаходиться вище або нижче за геометричний, в залежності від обраного вами композиційного задуму.
- Предмети що знаходяться в зоровому центрі більш контрастні та ньюансно пророблені ніж ті що знаходяться подалі.
- Після візуально-розумового аналізу об'єкта необхідно перші враження зафіксувати у начерку, ескізі.
- Продумати, підібрати графічні засоби, матеріали та інструменти для виконання майбутньої композиції.

Композицію слід розглядати як поєднання в єдине ціле всіх складових елементів незважаючи на їх різноманітність.

Роботу на зображенням за звичай починають з лінійного малюнку. Потім в процесі роботи знаходять своє, авторське відображення інші більш складні композиції. В художній творчості традиційно пріоритет належить малюнку та композиції. Саме композиція емоційно впливає на глядача, а графічні техніки підсилюють та привертають увагу до майстерності виконання роботи.

У перенасиченій різноманітною інформацією сучасній культурі особливої актуальності набуває текстова інформація, символи та знаки.

Символ (з грец. знак) — умовне позначення якого-небудь предмета, поняття або явища.

Знак— є частиною комунікативної діяльності людини. Також є умовним позначенням якогось предмета, поняття або явища. Художній образ, який умовно відбиває яку-небудь думку, ідею, почуття і т.ін.

Це два тотожних поняття.

В процесі життєдіяльності виникає потреба в уміннях оперувати більш узагальненими схематичними знаковими моделями, які дають можливість в абстрактній, знаково-символічній формі відобразити різні об'єкти чи

відносини, напрями діяльності, відпочинок - викласти це в стислій графічній формі.

Шрифт — це система візуального відображення інформації за допомогою умовних символів. В більш вузькому значенні це набір літер, цифр та спеціальних знаків визначеного (определенного) малюнку.

Лекція № 4-5

Тема: Знакотипи графічної мови та їх чуттєво – емоційне сприйняття.

Мета: ознайомити студентів з базовою інформацією стосовно графічної мови. Розглянути різновиди знакотипів. Розвивати творче мислення.

Методи: словесні, наочні.

План:

- 1 Знакотипи графічної мови.
- 2 Знакові образи графічного дизайну.
- 3 Піктограми в графічному дизайні.

Матеріально-технічне забезпечення та дидактичні засоби, ТЗН:

- 1 Методичне забезпечення лекційного курсу.
- 2 Ілюстрації.
- 3 Відеоматеріал .

Література:

Перелік основної літератури

- 1 Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие. – М.: Прогресс, 1974.
- 2 Бризгина Н.В., Воронежцов С.В., Логинов В. Б. «Проектная графика. Практикум» 2010
- 3 Волкотруб И. Т. Основы художественного конструирования. – К.: Вища Школа, 1982.
- 4 Герасимов А.А. «Основы проектной графики».- Витебск, 2010
- 5 Григорян Е. А. Основы композиции в прикладной графике. – Ереван, 1986.

Перелік додаткової літератури:

- 1 Иттен И. Искусство формы. – М.: Издатель Д. Аронов, 2008.

2 Куленко М. Я. Основи композиції в образотворчому мистецтві. – К.: КНУБА, 2001.

3 Лесняк В. Графический дизайн. – К.: Биос Дизайн Букс, 2009.

4 Хмельовський О. Графіка й основи графічного мистецтва. – Луцьк, 2003.

Інтернет ресурси:

<http://narodna-osvita.com.ua/5406--24-dizayn-predmetnogo-seredovischa.html>

<http://color.romanuke.com/category/holodnyie-ottenki/page/15/>

1 Знакотипи графічної мови.

Графіка використовується як засіб передачі на площині текстової та візуальної інформації, а також для декоративної розробки форми. Графічні засоби включають в себе такі компоненти, як точка, лінія, пляма і колір.

Точка, лінія, пляма, їх поєднання і сприйняття.

Точка як елемент композиції, як засіб емоційної виразності в композиції, як візуальний і змістовний акцент композиції.

Графічне визначення межі між поняттям «пляма» і «точка», композиційне угруповання з обмеженою кількістю точок, точка – епіцентр, точка – фокус композиції, гармонія точок.

Візуально людина розрізняє точку, як найменш помітний слід на поверхні. Геометрично в системі довжин одна точка дорівнює одній десятій лінії 0,25мм. Точку меншого розміру людина неозброєним оком не розрізняє.

Розглянемо графічну ситуацію – чорну точку на білому папері. Білий і чорний колір взаємодіють і цей момент характеризує певний якісний стан композиції. Точка є організуючим моментом для білої площини паперу. При існуванні точки папір уже не порожній. Це вже не беззмістовна площина, а означений простір. Слід зауважити, що на відміну від живопису білий колір в рисунку, графіці відіграє найактивнішу роль. Точка виділяється як графічний акцент на площині. Незважаючи на свої малі розміри має великі можливості в побудові композиції. Дуже част є центром композиційної будови. Може фокусувати на собі погляд глядача. Все залежить від виявлених в композиції її якостей: розміщення на площині, відносного розміру, силуета, щільності заповнення, яскравості тощо. В цьому смислі вона подібна до інших графічних засобів побудови композиції, їх художнім властивостям. Якщо точка різко відрізняється по властивостям від цих засобів, то вона виділяється в композиції більш за все. Якщо наближується до них, то її домінантне значення понижається. Тоді вона входить в ряд інших засобів, створюючи рівнозначну частину загальної композиції.

Лінія. Лінія по формі характеризується продовжністю або розвитком на площині в одному напрямку. Характер лінійно – графічної форми залежить від матеріалу і техніки виконання. Олівець дасть світлу, вільну лінію. Перо дає тонку з потовщенням «живу» лінію. Соус – жирну, «бархатну» лінію і т.д. Будуючи лінійно – площинну композицію важливо найяскравіше виявити специфічні якості ліній різного виконання.

При роботі з комп'ютером проблема матеріалу і техніки виконання ліній зникає. Дизайнер просто використовує готові лінійно – графічні форми, підбирає їх відповідно поставленій композиційній задачі.

Пляма. Пляма – набір точок на площині певної конфігурації. Вона має межу і площу, рівномірно покрити тоном або штрихами. Плями можуть утворюватись на основі геометричних фігур або мати інше походження. Оскільки кількість конфігурацій, яких може набирати пляма необмежена, той зображальні властивості її надзвичайно широкі. На відміну від точки та лінії пляма покриває більшу частину графічної площини. З використанням плями розширюється діапазон засобів побудови графічної композиції, куди включаються різноманітні форми тонової графіки. Кожна така форма має свої специфічні композиційно - художні якості. «Заливка», наприклад, дає рівну тонову поверхню. «Відмивка» характеризується плавним переходом від світлого тона до темного і навпаки. «Розмивка» - м'якими потьоками . Композиційною задачею є гармонійне поєднання в графічній композиції різних тонових елементів. Тонально – площинна розробка досягається за рахунок застосування різних пастозних, растрових, заливочних графічних форм. Досягнення ефекту чіткого поєднання силуетних графічних форм досягається аплікацією. Виразне поєднання складних по характеру графічних форм досягається за рахунок використання вирізок із газет, журналів (колаж).

Значення шрифтів в проекті. Вимоги до розміщення шрифтових елементів проекту. Шрифтова інформація проекту і її назва. Графічні і текстові акценти при розміщенні елементів проекту. Особливості розміщення інформативних і графічних елементів в буклеті і т. д.

Принципи формалізації

- лінійний
- силуетний
- світлотіньовий
- моно чи поліхромний
- образно - символічний
- комбіновані графічні прийоми (комполітний)
- модульно - комбінаторний

2 Знакові образи графічного дизайну

Знаково-символьна графіка в останні два десятиріччя набула стрімкого розвитку і проникла як продукт графічного дизайну практично у всі сфери людської діяльності, стала невід'ємною частиною життєвого і виробничого середовища. Як відомо, формальні графічні образи виражають естетичні й утилітарні якості, мають інтуїтивні, емоційні, чуттєві, інтелектуальні канали впливу на споживача.

Давня загальна класифікація поділяє знаки на природні та штучні. До перших відносять ознаки предметів та явищ, а також самі предмети і явища, що використовуються як знаки, до других - матеріальні форми, створені людиною для виконання ними знакової функції, явища. За

розподілом знакового арсеналу символічними наочними знаками вважаються такі, що в силу закладеного в них візуального образу використовуються для вираження певного, нерідко досить ємкого за своєю значущістю змісту. Існує чимало інших класифікацій, в основу яких покладено певний аспект розгляду (психологічний, історичний, синтаксичний та інші), але в даному разі вони мають меншу спорідненість із зображальними знаковими образами. Семіотика визначає знак як матеріальний, чуттєво сприйнятий предмет (явище, дія), що виступає в процесі пізнання та спілкування як представник іншою предмета чи явища і використовується для прийому, збереження, перетворення та передачі інформації про заміщуваний предмет або явище.

3 Піктограми в графічному дизайні

Особливість піктографії як засобу передачі інформації полягає в тім, що рисунковий запис-повідомлення передає думку цілком, не виділяючи окремих понять. Навіть найдрібніші фрагменти піктограми мають таку ж значеннєву закінченість, як і сучасне речення. Виділити в піктограмі складові частини, як у реченні, не можна. Вона зображує дію, явище, однак ніяк не відбиває усної мови, назв предметів. Піктограма позначає те, що і зображує, символіка в ній відсутня. Тому піктограма може бути розшифрована будь-якою людиною, незалежно від того, якою мовою вона говорить. Піктограми містили мисливські повідомлення і господарські записи, повідомлення про бойові походи, набіги, сутички і магічні заклиналні формули (особливо розповсюджені у північноамериканських індіанців, а також в Індонезії), політичні договори, петиції, ультиматуми і любовні послання

Піктограма (від лат. *pictus*; ш - нарисований) - зображення, що використовується як символ в ранніх системах писемності. Наприклад, зображення півмісяця, як позначення місяця, або хвилястих ліній, як позначення води. Найраніші спроби зафіксувати людську мову за допомогою малюнків зроблені приблизно 5400 років тому, але перша система рисунчастої писемності була винайдена шумерами. Піктографічна писемність набула широке розповсюдження в індіанських племен, в острівних народів і на Чукотці.

Піктограма - це знак, що стосується якогось об'єкту в цілях надання більш ясної інформації та підкреслює якісь його типові риси. Звідси з'явилася піктографія - форма писемності, що використовує піктограми. В широкому значенні слова піктографією стало називатися мистецтво запису подій або виразу ідей малюнками, а також зображення статистичних даних і співвідношень графіками, діаграмами, символами іншими подібними засобами. В сучасному суспільстві піктограми зустрічаються на кожному кроці: у знаках дорожнього руху, у товарних знаках, на упаковках або в застережливих знаках

Піктограми - умовні знаки та зображення, що передають візуальну інформацію невербальним образно-асоціативним шляхом. Піктограми

вважаються найбільш продуктивним і швидким засобом передачі візуальної інформації. Правильно розроблена піктограма долає географічні, національні та культурні бар'єри сприйняття візуального сигналу. Знакові системи, зокрема піктограма стандартно уніфікуються не тільки у вузьконаціональних, а й міжнародних масштабах. При створенні графічної розробки носіїв візуальної інформації дизайнер використовує такі елементи візуальної мови як колір, шрифт, малюнок, фото, світло, параметри яких повинні бути узгоджені з ергономічними вимогами. Враховуючі ергономічні вимоги піктограми повинні бути лаконічні та виразні у художньому відношенні, їх не слід перевантажувати образотворчими засобами (у них не дозволяється повторюваність окремих існуючих елементів); мати хорошу відтворюваність і гарну пізнавальність; легко сприйматись за контрастом як з полем знаку, так і з оточуючими предметами; розміщення та їх розміри повинні забезпечувати доступність для зорового сприйняття та розпізнавання; бути розташованими в зонах найбільш тривалої зорової уваги відвідувачів і на відстані, що забезпечує комфортність сприйняття інформації.

Знак «Знак ГОСТ Р (" Ростест ")»

Знак відповідності продукції російському ГОСТу, іноді також званий "знак Ростеста" або "РСТ".

Наноситься на продукцію, яка підлягає обов'язковій сертифікації в Системі сертифікації ГОСТ Р.

Правила розміщення знака в дизайні упаковки і його побудова визначені документом під назвою ГОСТ Р 50460-92. Під знаком вказується буквено-цифровий

код органу з сертифікації, що видав сертифікат відповідності (він залежить від групи товарів, до якої відноситься даний виріб) Як шрифту для цього напису рекомендована "Хельветіка напівжирний" Сам знак аналогічний знаку Держстандарту СРСР радянських часів, з однією відмінністю - в останній була вписана буква "Р", що позначає Росію

Знак «Знак Гост ХАССП»

Знак «Знак Технічний Регламент»

Технічний регламент - в Російській Федерації документ (нормативно-правовий акт), що встановлює обов'язкові для застосування і виконання вимоги до об'єктів технічного регулювання (продукції, в тому числі будівель, будов і споруд, процесів виробництва, експлуатації, зберігання, перевезення, реалізації та утилізації) . Поняття технічного регламенту введено Федеральним законом про технічне регулювання № 184-ФЗ від 27 грудня 2002 року. Закон розділив поняття технічного регламенту і стандарту, встановивши добровільний принцип застосування стандартів. Технічні регламенти, на відміну від них, носять обов'язковий характер, проте можуть встановлювати тільки мінімально необхідних вимог у сфері безпеки, причому прийматися вони можуть тільки в певних цілях, а саме:

- Захисту життя чи здоров'я громадян, майна фізичних або юридичних осіб, державного або муніципального майна;
- Охорони навколишнього середовища, життя або здоров'я тварин і рослин;
- Попередження дій, що вводять в оману набувачів.

З грудня 2008 року вступив в силу технічний регламент на молоко і молочні продуктів. Тепер розміщення знака "Технічний Регламент" на упаковках цих продуктів стало обов'язковий вимогою.

Знак «Знак відповідності України»

Знак відповідності продукції українським стандартам і нормативним документам. Продукт з цим знаком включений до Єдиного реєстру сертифікованої в Україні продукції і має сертифікат відповідності

Знак «Знак CE mark» "CE-mark" - стандарт Європейського співтовариства. Позначення відповідності стандартам якості і безпеки Європейського Союзу, які визначаються директивами Євросоюзу окремо для кожної групи товарів і продуктів. Знак ставиться в дизайн упаковки виробником, як декларація того, що продукт відповідає вимогам директив і може продаватися на території Європейського Союзу. Абревіатура "CE" відповідає французькому "conformite European" (або англійської "European Conformity") - в дослівному перекладі - "європейське відповідність"

Знак «Знак Grune Punkt»

Назва цього знака перекладається з німецької як "Зелена точка". Всупереч поширеній думці, цей знак не означає, що продукт або його частину були виготовлені з перероблених матеріалів або хоча б придатні для переробки. Насправді, знак ставиться на упаковку своєї продукції компаніями, які надають фінансову допомогу німецькій програмі переробки відходів "Eco Emballage" (Екологічна Упаковка) і включені в її систему утилізації. Т.ч. за межами Німеччини знак ніякого особливого значення не несе. Знак зустрічається в чорно-білому, зелено-білому і зеленому виконаннях.

Знак «переробляється пластик»

Цей знак ставиться на пластикових виробках, які можуть бути перероблені промисловим способом. Цифра, що ставить всередині трикутника, вказує на тип пластмаси для спрощення сортування та переробки. У трикутнику може стояти цифра, яка вказує тип пластмаси для спрощення сортування: 1 - поліетілентерфталат (PETE), 2 - Поліетилен високої щільності (HDPE), 3 - Полівінілхлорид (PVC), 4 - Поліетилен низької щільності (LDPE), 5 - Поліпропілен (PP), 6 - Полістирол (PS), 7 - інші. Також під знаком може бути присутнім літерний код пластика.

Знак «Keep your country tidy»

"Містить свою країну в чистоті!" або просто "Чи не смітите!". Знак означає, що дану упаковку слід викинути в урну. Розташовується звичайно на упаковках продуктів харчування і товарах, які можуть вживатися поза домом - фантики жувачок, банки з напоями, пакети чіпсів. Часто даний знак називається просто "Gracias" ("Спасибі"), що означає подяку тим, хто викидає сміття в сміттєві баки. Останнім часом через прагнення виробників створювати враження турботи про екологію знак часто бездумно розміщується на упаковках товарів, споживаних і використовуваних будинку, наприклад прального порошку і косметики, де він очевидно не має сенсу.

Знак «Яд (Poison)»

Знак токсичної небезпеки (номер класу небезпеки 6). Символ небезпеки - череп і схрещені кістки. Колір знака: Фон - білий, символ, цифра і лінії - чорні. Номер символів в розкладці Юнікод U + 2620

Знаки на індивідуальній упаковці

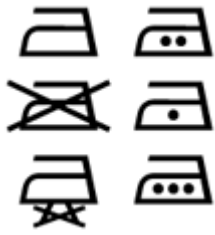
Знак «PAO Symbol (Period after opening symbol)»

Термін придатності після відкриття упаковки »

Цей знак вказує на термін придатності товар, після того як упаковка було розкрита в перший раз. На знаку зображена відкрита баночка з зазначенням терміну в місяцях. У наведеному прикладі вказаний термін придатності 12 місяців. Найчастіше використовується на упаковках герметично запечатаних товарів: косметичних і гігієнічних засобів. Згідно з правилами євросоюзу, косметичні продукти з терміном "життя на полиці" (shelf life) більше 30 місяців не зобов'язані нести на собі вказівку терміну придатності у вигляді конкретної дати. Замість цього передбачається вказівка використання періоду, протягом якого товар може бути використаний без шкоди для споживача. Згідно з директивою євросоюзу графічний символ, який зображає відкриту банку, повинен використовуватися для позначення даного періоду. Буква М є зручним знаком для позначення місяця, так як слово місяць починається з цієї букви в багатьох європейських мовах: (англійська - month, латинь mensis, іспанська - mes, французький - mois, німецький - monat, італійський - mese, фломандській - maand, датський - måned, польсткй - miesiąc, російська - місяць, сербській - месец, ірландський - mí, португальській - mês). Ця буква також позначає місяць в нотації часу прийнятої в стандарті ISO 8601.

Знак «Піктограми позначають режим прасування»

Набір поширених і універсально зрозумілих піктограм, які використовуються на ярликах і в дизайні упаковки одягу і допомагають потредітелям правильно вибрати режим прасування, щоб максимально довго зберегти її зовнішній вигляд.

Знак «Заморожений продукт»

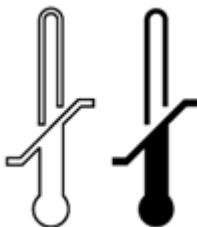
Один з неофіційних варіантів знака, що вказує на те, що всередині упаковки міститься заморожений продукт і, отже, зберігати його бажано в морозилці. Естетичні якості знака сумнівні.

Знаки на складській упаковці

Знак «Берегти від вологи»

Даний знак, в просторіччі іменований "парасолькою", поміщається в дизайн упаковки товарів, які бояться впливу вологи. У Радянському Союзі цей знак регламентувався ГОСТом 14192-96

Знак «Верх (This side up)»

Знак «Звертатися з обережністю»

Знак вказує на те, що товар знаходиться в упаковці, потребує Дбайливого Звернення. В Росії та Європі для тієї ж мети частіше використовується знак "щоб'ють" - відома "чарочка". Англійському навізніє знака - "Handle with Care". До слова сказати, в Америці прийнято дублювати. Сьогодні знак, як і багато інших, текстово підписом. Мабуть, в Америці давно прийшли до висновку про те, що середі складських робітників не менш вербалізаторів, ніж візуалізаторів.

Знак «Не штабелювати (Do not stack)»

Неофіційний знак, який використовується на упаковках товарів, які не повинні штабелюватися (ставитися один на одного) в процесі складування. Використовуються на м'яких картонних упаковках великогабаритних промислових товарів, наприклад холодильників і пральних машин.

Европейские знаки опасности

Знак «Harmful (Шкідливо для здоров'я)»

Знак «Highly flammable (Паливно)»

Знак розміщується на упаковках, що містять легкозаймисті і горючі речовини. До них, зокрема, відносяться багато летючі розчинники, спирт, бензин і газ. Даний знак досить часто зустрічається на упаковках різних аерозолів, розчинників, палива для запальничок. Список речовин, до яких відносяться до класу небезпечних для здоров'я і дратівливих, а також використання даного знаку визначено в Додатку II до

цього телефону Європейській директиві 67/548 / ЕЕС. Цей знак є частиною системи знаків небезпеки описаних в Директиві Європейського Союзу 2001/59 / ЕСС

Знак «Токсич (Токсично)»

Знак високої токсичної небезпеки з універсально впізнаваним графічним символом. Використовується на упаковках товарів містять небезпечні для життя токсичні речовини. Використання даного знака визначено в Додатку II до цього телефону

Європейській директиві 67/548 / ЕЕС. Цей знак є частиною системи знаків небезпеки описаних в Директиві Європейського Союзу 2001/59 / ЕСС

Знак «Corrosive (Їдка речовина)»

Знак розміщується на упаковках, що містять їдкі речовини. До них, зокрема, відносяться сильні кислоти і луки. Список речовин относихся до класу небезпечних для здоров'я і дратівливих, а також використання даного знаку визначено в Додатку II до цього телефону Європейській директиві 67/548 / ЕЕС. Цей знак є частиною системи знаків небезпеки описаних в Директиві Європейського Союзу 2001/59 / ЕСС

Знак «Dangerous for the environment (Небезпечно для навколишнього середовища)»

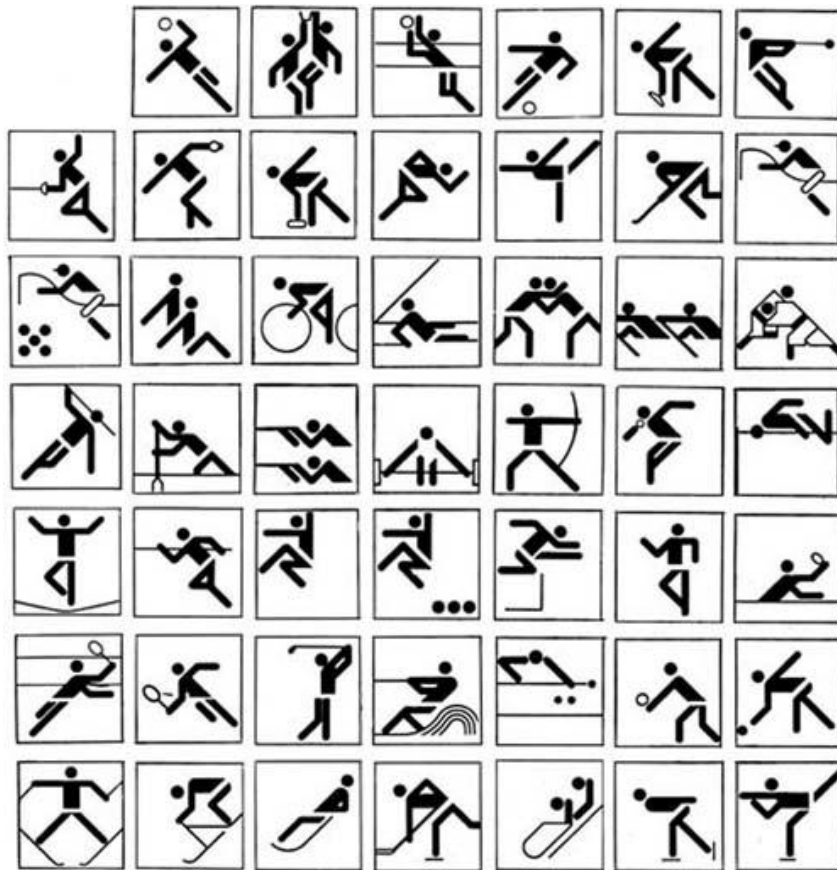

Знак небезпеки для навколишнього середовища. Розміщується на упаковках містять речовини представляють високу небезпеку для навколишнього середовища. На упаковках побутових товарів практично не використовується. Використання даного знака визначено в Додатку II до цього телефону Європейській директиві 67/548 / ЕЕС. Етот знак є частиною системи знаків небезпеки описаних в Директиві Європейського Союзу 2001/59 / ЕСС

Знак «Explosive (Вибухонебезпечно)»

Знак високої вибухонебезпечності. На упаковках побутових товарів використовується вкрай рідко. Можна передполождіть його використання на упаковках петард і феєрверків. Використання даного знака визначено в Додатку II до цього телефону Європейській директиві 67/548 / ЕЕС. Цей знак є частиною системи знаків небезпеки описаних в Директиві Європейського Союзу 2001/59 / ЕСС

Піктограми, що використовуються в дизайні упаковки

Для позначення ключових аспектів виробництва, зберігання, експлуатації та утилізації продуктів і товарів на упаковках часто використовуються піктограми - графічні символи, емко зображують ці аспекти. Багато з цих символів стали універсально зрозумілі споживачам різних країн, що робить "алфавіт" пакувальних піктограм інтернаціональним.

Лекція № 6

Тема: Засоби зображення фактури матеріалів

Мета: ознайомити студентів з базовою інформацією стосовно зображень фактур та текстур. Розглянути різновиди фактур. Розвивати творче мислення.

Методи: словесні, наочні.

План:

- 1 Засоби зображення фактури матеріалів.
- 2 Засоби емоційно-художньої виразності.

Матеріально-технічне забезпечення та дидактичні засоби, ТЗН:

- 1 Методичне забезпечення лекційного курсу.
- 2 Ілюстрації.
- 3 Відеоматеріал .

Література:

Перелік основної літератури

- 1 Бризгина Н.В., Воронежцов С.В., Логинов В. Б. «Проектная графика. Практикум» 2010
- 2 Герасимов А.А. «Основы проектной графики».- Витебск, 2010
- 3 Григорян Е. А. Основы композиции в прикладной графике. – Ереван, 1986.

Перелік додаткової літератури:

- 1 Лесняк В. Графический дизайн. – К.: Биос Дизайн Букс, 2009.
- 2 Хмельовський О. Графіка й основи графічного мистецтва. –Луцьк, 2003.

Інтернет ресурси:

- <http://narodna-osvita.com.ua/5406--24-dizayn-predmetnogo-seredovischa.html>
<http://color.romanuke.com/category/holodnyie-ottenki/page/15/>

1 Засоби зображення фактури матеріалів.

Фактура займає місце між рельєфом і гладенькою поверхністю форми. Фактурна поверхня може бути дуже різноманітна. Її пластичний характер тим більший чим більше вона виступає чим ближче вона до глядача. Якщо відійти на далеку відстань фактура може здаватись просто гладкою поверхнею

Фактура – зовнішній вигляд оздоблення або будови матеріалу. Текстура – внутрішня будова матеріалів (кристали, зерна, волокна). Фактуру можна відчувати на дотик, а текстуру ні. Вона визначається тільки зором. Текстура характеризується декоративно – художніми якостями, що є наслідком внутрішньої будови форми. Текстура найбільш активніше виявляється на гладкій поверхні. Відрізняється великою різноманітністю рисунка – від малесеньких краплень, подібних до одноманітної маси до виразних орнаментів, створених внутрішньою будовою форми. Чітке виявлення текстури в плоских формах надає змогу ефективного, з художньої точки зору їх використання в побудові пластичних композицій.

Імітація – мистецтво підробки.

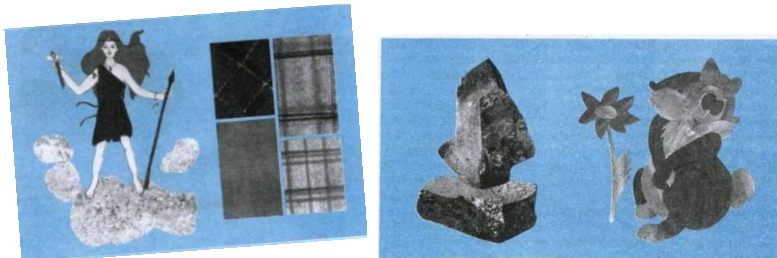
Для дизайнера дуже важливо вдало підібрати матеріал для свого витвору та вміти зобразити його на ескізі або в макеті. Для цього служить імітація – мистецтво наслідування, вміння з великою точністю відтворити фактуру різних матеріалів. Імітація широко розповсюджена в побуті. Наприклад, штучне хутро, вінілісшкіра, різні пластики. Дерево успішно замінив ламінат, в його основі – звичайна тирса. Різноманітність кольорів та текстур забезпечує плівка або папір, де зображені різні породи деревини. Так само створюються „кам’яні” поверхні.

Штучні матеріали, звичайно ж, поступаються своєю міцністю, екологічністю та естетикою природним аналогам, але значно дешевше, різноманітніше за кольором, легше в обробці, зручніше в використанні. За ними – майбутнє.

2 Засоби емоційно-художньої виразності

Художники-конструктори у своїх виробках вибірково застосовують різноманітні засоби емоційно-художньої виразності, а саме: фактуру, текстуру, колір, графіку, пластичність і ажурність. Три перші цілком залежать від природних властивостей матеріалу та технології його обробки. Так, фактура, текстура і колір дерева, з якого зроблено предмет, можуть викликати неоднакові чуттєві емоції під час користування цим предметом. Вони можуть нести відчуття легкості або вагомості, досконалої вишуканості, довершеності й лаконічної простоти або звичної буденності. Фактура (від лат. *factum* — «виконання») — спосіб подання, формування поверхні твору. Загалом її поділяють на природну і технологічну. До природної відносять фактуру поверхні, яка не обробляється. Наприклад, природна фактура кори дерева, рогу оленя, каменю (рис. 33, 34). Технологічну фактуру одержують у

процесі відповідної обробки матеріалів: різання, тесання, кування, карбування, шліфування, або внаслідок виготовлення самих творів: плетіння, ткання, вишивання тощо. Весь спектр фактури умовно можна поділити на рельєфну, дрібно-рельєфну, шорстку і гладку. Рельєфну фактуру мають твори з гостро вираженою пластикою поверхні, наприклад, плетені вироби з лози, рогами, соломи тощо.

Приклади композицій, складених із зразків імітації фактур каменю, шкіри та тканини. Приклади імітації фактур каменю та деревини

Дрібно-рельєфна фактура характеризується слабо вираженою пластикою поверхні. Сюди зараховують тканини, в'язані, вишивані твори. Шорстку фактуру мають здебільшого не шліфовані вироби з дерева, металу, каменю. Гладку фактуру мають поверхні твердих матеріалів після шліфування, полірування, лакового покриття, наприклад поліровані поверхні деяких виробів з дерева, каменю і металу. Поверхня з гладкою фактурою залежно від чистоти обробки буває матовою, напівматовою і дзеркальною.

Текстура (від лат. *textura* — «будова», «зв'язок», «тканина») — природний візерунок на поверхні розрізу деревини, деяких мінералів, рогу, утворений різноманітними шарами матеріалу. Вона є простою і складною, вигадливою і навіть примхливою. Малюнок текстури буває дрібний і великий, слабо і чітко виражений.

Графічність — позитивна якість композиції, яка своїми елементами і трактуванням нагадує графіку або має з нею спільні засоби виразності: лінії, крапки, плями, силуети. Розглянемо кожен з них окремо.

Лекція № 7-8

Тема: Ескізування як матеріалізація ідей дизайнера

Мета: ознайомити студентів з базовою інформацією стосовно засобів ескізування. Розглянути різновиди створення ескізів. Розвивати творче мислення.

Методи: словесні, наочні.

План:

- 1 Графіка на різних етапах проектування.
- 2 Ескізування як матеріалізація ідей дизайнера.

Матеріально-технічне забезпечення та дидактичні засоби, ТЗН:

- 1 Методичне забезпечення лекційного курсу.
- 2 Ілюстрації.
- 3 Відеоматеріал .

Література:

Перелік основної літератури

- 1 Бризгина Н.В., Воронежцов С.В., Логинов В. Б. «Проектная графика. Практикум» 2010
- 2 Герасимов А.А. «Основы проектной графики».- Витебск, 2010
- 3 Григорян Е. А. Основы композиции в прикладной графике. – Ереван, 1986.

Перелік додаткової літератури:

- 1 Лесняк В. Графический дизайн. – К.: Биос Дизайн Букс, 2009.
- 2 Хмельовський О. Графіка й основи графічного мистецтва. –Луцьк, 2003.

Інтернет ресурси:

- <http://narodna-osvita.com.ua/5406--24-dizayn-predmetnogo-seredovischa.html>
<http://color.romanuke.com/category/holodnyie-ottenki/page/15/>

1 Графіка на різних етапах проектування

2 Ескізування як матеріалізація ідей дизайнера.

В проектній графіці розрізняють такі типи проектно – графічних зображень

1 начерк

2 пошуковий рисунок з розробкою графічних варіантів або деталізацією проектного виробу.

3 ескізне проектування – розробка ідеї проекту зі знаходженням образного рішення.

4 Побудова креслень.

Ескіз виконується різними графічними прийомами зображень

-- ескіз – пошук – начерк пошукової ідеї

- ескіз – подача – використання його в друкованій графіці.

-- технічний ескіз – точне, ясне, без порушень пропорцій зображення.

Задачі ескізу

1. виявляти найбільш важливу ідею проекту, підкреслюючи її графічними засобами.

2 загострювати образне рішення, доводячи до гротеска

3 якщо потрібно, опускаючи другорядне.

Форескізи, начерки, замальовки, архітектурні рисунки, плани, схеми, перспективи все належить проектній графіці.

Прийоми графічної подачі в кольоровому рішенні ескізів (аплікація, монотипія, енкаустика)

Великі образотворчі можливості містить кольорова графіка. Відмінність графіки від живопису – в мінімумі квітів (хроматичних) у композиції. При обмеженій кількості гармонійних квітів потрібно, щоб складові композицію кольору були змістовними, незвичними. При вмілому складанні композиції кольорова графіка набуває особливі якості витонченості, вишуканості і елегантності.

За виконання ескізів костюма фарбами використовують різні види техніки – п'ятнова заливання, енкаустика, монотипія, аплікація з допомогою кольорових паперів і виокрасок та інших. Використання різних видів техніки графіки дає можливість передати в ескізі, наприклад фактурне рішення, що відбиває образну характеристику задуму художника.

З технікою аплікації людина знайомиться, мабуть, раніше, ніж із олівцевим малюнком. У дитсадках заняття аплікацією допомагають дітям зрозуміти й розібрати різні кольору, отримати перші інформацію про малюнок, композиції. Аплікація — це накладення на папір, тканину, шкіру т. п., різнобарвних шматочків папери чи тканини, шкіри інших матеріалів, створюють цим малюнок, орнамент, зображення. На виконання аплікації необхідний матеріал для расклейки: різнобарвна папір, картон, старі плакати, яскраві обкладинки журналів, обрізки тканини, шкіри, хутра, соломка, цигаркова папір, фольга тощо. Аплікативное рішення композиції може бути

різною труднощі й поєднуватися коїться з іншими прийомами і техніками зображення, створюючи композицію у техніці «колаж».

>Коллаж – це техніка роботи, у якій зображення на папері можна лише виконати з допомогою різних інструментів, а й створювати шляхом монтажу шматочків різних кольорових і чорно-білих матеріалів. У одному із елементарних варіантів роботи колаж нагадує мозаїку чимаркетри, де зображення складається зподбираємих за кольором і тону шматочків смальти чи дерева. Але коли ці техніки дотримуються підгонки друг до друга граней складових зображення шматків смальти (дерева), то колажі через неважливості товщини матеріалів відбувається і досить вільна наліпка їх одне на друга. У графіці колаж зазвичай тлумачать як поєднання паперових наклеюк. Нині в колажі активно використовуютьсясамоклеючийся пластик, фольга, тканини та інші матеріали.

Основне властивістьколлажа – досягнення у виконанні фактур поверхні, кольору та якості виконання, важкоисполнимого чи нездійсненого звичайними графічними матеріалами. Дизайнери використовують колаж в ескізах ще повної імітації матеріалів, у тому числі передбачається виконати даний проект виробу. Не трюк і примха художника, а свідома роботу з думкою про матеріалі. Так, для імітації тканин з штучних волокон часто використовують різні сорти кальки (вощений та простий), шкіру імітуютьнеблестящими полімерними плівками.

На техніціколлажа прямо ґрунтується сучасна практика текстильних панно, яка використовує різні тканинні фактури, шматки набивних полотен,веревочное плетиво, мереживо, вишивку, (матеріалившиваються, вклеюються, вплітаються основою панно). Така має в народному мистецтві багатьох країн.

>Монотипія — це техніка друку, коли він може бути єдиний відбиток з дошки. Основні матеріали до виконання графічного малюнка у техніці монотипії — олійна фарба і гладка поверхню скла чи ґрунтованого картону, пласкащетинная пензель чи валик для фоторобіт, папір.

>Монотипія виконується так. На лист товстого скла чи щільного картону ватяним тампоном завдають тонкий рівномірне шар олії (вазелінове, вершкове тощо. п.). Потім беруть олійні фарби і починають швидко писати. Особливо гарно виходить монотипія тоді, як у роботі поєднуютьсяпастозние, рельєфні плями з більш рідкими. Для підкреслення малюнка в задуманих місцях з єдиною метою більш гострого висловлювання композиції роботу промальовують зворотним боком пензля, використовують інші матеріали. Прийоми листи на склі (картоні) можуть бути дуже несподіваними. Не треба писати для монотипії жирно і одноманітно, бо за друку фарба розповзається, порушується малюнок і зображення.

Коли малюнок готовий на склі, переходять до друку. Щоб відбиток вийшов хорошим, папір треба попередньо намочити і дати їй потім злегка підсохнути. Вологе аркуш паперу обережно накладають на дошку і кілька

разів прокочують у ній валиком, рівномірно надавлюючи протягом усього поверхню зображення. Лист з відбитком обережно знімають із дошки, і монотипія готова. Добре надрукована монотипія передає всі характерні риси виконаного на склі (картоні) зображення.

На виконання графіки у техніці енкаустики використовуються такі матеріали, як парафін (чи віск), гуаш, спирт і скальпель. Начальним етапом роботи є підставою нанесення на аркуш паперу (білий, тонирований чи з колірної розкладкою плям відповідно дозаготовленому малюнку, композиції) шару парафіну. Парафін наноситься на папір тонким шаром витиранием. Наступним шаром є гуаш — чорна чи кольорова. Щоб фіксувалася фарба на жирною поверхні, її розбавляють спиртом. Нанесення по черзі верств парафіну та фарби відповідно до задуманому то, можливо продовжене. Графіку виконують, керуючись фрескизмом чи малюнком, у вигляді вибирання у певних ділянках композиції скальпелем білих (чи кольорових) плям. При заподіянні парафіну та фарби на кілька верств дають можливість вибирати плями різному шарі (повністю чи певному проміжному рівні). Для зручності виконання графічної композиції у техніці енкаустики початківці можуть заготовлений лист перенести основні лінії малюнка шляхом продавлювання тонко відточеним олівцем. І тому малюнок можна перевести спочатку на кальку, та був з кальки на заготовлений лист піденкаустику. Продавлення лінії служать орієнтиром до виконання графічної композиції скальпелем.

Виразність композиції у техніці енкаустики залежить від фактурності, мерехтінні плям і ліній — білих чи кольорових. Це зумовлюється тим, що темна фарба не обрано скальпелем з рельєфу папери, і його рештки, акцентуючи фактуру основи, надають незвичайність графіці.

З використанням будь-якого прийому графічної подачі в кольоровому рішенні ескізів важливо враховувати правила поєднуваності використовуваних квітів. Для визначення поєднуваності квітів використовується хроматичний коло — це діаграма квітів, основу якої лежить взаємодія трьох основних квітів: червоного, жовтого і синього. Вони визначаються як основні, бо ні можна розділити інші кольору. Якщо змішати основні кольору між собою, одержимо інші, визначених як вторинні.

графіка декоративний композиція ескіз

Лекція № 9-10

Тема: Стильова подача графічної дизайнерської роботи

Мета: ознайомити студентів з базовою інформацією стосовно стильової подачі дизайн-проекту. Розглянути різновиди створення стилів. Розвивати творче мислення.

Методи: словесні, наочні.

План:

- 1 Стильова подача графічної дизайнерської роботи
- 2 Стили в графічному дизайні

Матеріально-технічне забезпечення та дидактичні засоби, ТЗН:

- 1 Методичне забезпечення лекційного курсу.
- 2 Ілюстрації.
- 3 Відеоматеріал .

Література:

Перелік основної літератури

- 1 Бризгина Н.В., Воронежцов С.В., Логинов В. Б. «Проектная графика. Практикум» 2010
- 2 Герасимов А.А. «Основы проектной графики».- Витебск, 2010
- 3 Григорян Е. А. Основы композиции в прикладной графике. – Ереван, 1986.

Перелік додаткової літератури:

- 1 Лесняк В. Графический дизайн. – К.: Биос Дизайн Букс, 2009.
- 2 Хмельовський О. Графіка й основи графічного мистецтва. –Луцьк, 2003.

Інтернет ресурси:

<http://narodna-osvita.com.ua/5406--24-dizayn-predmetnogo-seredovischa.html>

1 Стильова подача графічної дизайнерської роботи

Стиль зображення - невідемна якість , що показує складний комплекс поглядів, смаків і настроїв, характерних даному часу. В кожен історичний

період творчості графіків, малярів, дизайнерів, архітекторів виробляється деякий загальний стереотип оформлення зображувальної інформації. В архітектурі це подібність креслень, рисунків, ескізів пояснюється спільністю настроїв людей, причасних до архітектурних професій, відбитком напрямку архітектурної думки, традицій, умов художньої культури. Результатом такого процесу стає визначений характер графічної мови, своєрідний «стиль» професійної зображувальної лексики. «Стиль» поняття широке, відображаюче найхарактерніші риси графіки в проектній практиці, а також ідеї, які є в прогресивних архітектурних школах. Стиль архітектурної графіки, властивий визначеному часу, не пригнічує індивідуальний почерк кожного майстра сучасника. Індивідуальна манера спеціаліста природна, бо однією із ознак професіонала високого класу є творча індивідуальність, неповторність особистої точки зору на аспекти професійної творчості. По цим причинам в школах необхідно заохочувати індивідуальність кожного учня. В процесі навчання графік неминує наслідус традиційні правила, підпорядковується конкретним стандартам. Придержування цих правил не повинно лишати учня можливості виробляти свій особистий стиль проектної і графічної роботи.

Специфічні якості об'єкта дизайну заставляють спеціаліста цілеспрямовано конструювати зображення.

Культура зображення - розуміється як усвідомленість зусиль, що приводять до визначених потрібних результатів. Для професіонала робота над зображенням йде майже підсвідомо, інтуїтивно, тому що ціль роботи давно усвідомлена, практичні навички відшліфовані і досконалі. В цьому процесі у професіонала особливо важливу роль грає підсвідомість. В учня головну роль мають знання особливостей проектної графіки, розуміння часу. Молодий дизайнер усвідомлює, що проектна графіка є мовою, що виражає задум дизайнера. Повнота та інформативність цієї мови залежить від її специфічних якостей - стилю, умовності, лаконізму зображень.

Умовність - якість зображення, яка виявляє найсуттєвіші риси об'єкта, ідею його змісту. Спрямованість до умовності - намірене узагальнення зображувальної інформації. Умовність розуміють як відображення найголовнішого, суттєвого і одночасно визиває необхідність відбраковки другорядних, нехарактерних рис об'єкта. Чим більше узагальнено зображення по ступені передачі інформації, тим в більшій ступені воно умовне. По цим причинам якість професійної графіки знаходиться в прямій залежності від її умовності. Насиченість передаваної в умовній графіці інформації повинна відповідати цілям зображення. Будь яка словесна інформація, текст не скажуть професіоналу так точно і в необхідному обсязі те, що можна передати в умовному зображенні. Ця напрямлена здібність до відображення найхарактерніших якостей об'єкта в

зображувальній формі називається **усвідомленою умовністю**. В протилежності їй неусвідомлена умовність - інтуїтивна спрямованість будь - якої людини до зображення предмета найпростішим способом. На всіх етапах навчання необхідно розвивати здібність до усвідомленої умовності.

Перегрузка графічного твору лініями, другорядними деталями приводить до багатомовності, лишає зображення інформаційної чіткості.

Лаконізм - властивість зображення, визначена простотою зображувальних прийомів. Спрямованість до лаконізму - намірена простота графічної мови, Економне використання засобів зображення. Умовність графіки обов'язково передполагає лаконізм її зображувальної реалізації. Якщо умовність є якісною характеристикою зображення, то лаконізм відображає її кількісну суть, раціональність її конструювання.

Оцінка якісних особливостей змісту проектної графіки залежить від того, які графічні засоби використовуються автором для рішення професійних задач. Такі поняття як стиль, умовність, лаконізм змінюються в залежності від використання графіки лінійної, тональної, кольорової. Мається на увазі стиль індивідуальний, в розмірах однієї композиції. Сталі особливості зображення елементів та їх взаємозв'язок складають єдність стилю. Стильова єдність є необхідною умовою естетичного сприйняття. В будь якому закінченому творі в силу того що людина живе в визначену епоху, оточена предметами зі специфічними художніми рисами, набором психологічних штампів, у людини відчуття стилю закладене у підсвідомості.

2 Стилi в графічному дизайні

Класичний стиль.

Основа класичного стилю це лаконічність, чіткість і стрункість .. Використовуються здебільшого типологічні риси образу. Класика це суворі рамки з золота і срібла, багаті декоративні елементи. Колористика в рамках класичного стилю передбачає використання насичених відтінків і контрастних сполучень: густо-коричневий, малиновий. Класичний стиль слід кращим традиціям античної архітектури і італійського Високого Відродження. Класичний стиль в графічному дизайні як правило вибирають державні структури, великі банки і деякі мистецькі заклади.

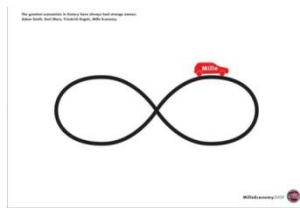

Классический стиль

Мінімалізм.

Простота і лаконічність це основа мінімалізму. Цей стиль зародився в мистецтві в 1960-х роках в Америці і був на той момент протиставлений експресіонізму. Мінімалізм це звільнення композиції від усіх незначних, другорядних деталей і акцент на найголовнішому. Звільняється при цьому простір працює як лінза висвітлюючи все найважливіше. Колористика мінімалізму скупа як втім і образи. Найчастіше використовують 2-3 кольори.

Мінімалізм

Поп-арт.

Поп-арт (скорочення від popular art - популярне мистецтво) - напрям в образотворчому мистецтві виникло в 1950-1960 роках. Основоположник цього графічного стилю Енді Уорхол змусив нас запам'ятати найбільш яскраві образи поп-арту: Ернесто Че Гевара, Мерилін Монро. Характерні риси поп-арту це:

- яскраві кольори
- виразні, м'які силуети
- несподівані і динамічні композиційні рішення
- використовується техніка колажу і усвідомлена кітчєвість
- невід'ємна риса поп-арту це використання яскравих образів зірок політики, шоу-бізнесу та кіно.

Поп-арт орієнтований на молодь звідси береться його несерйозність і пропагується споживацьке ставлення.

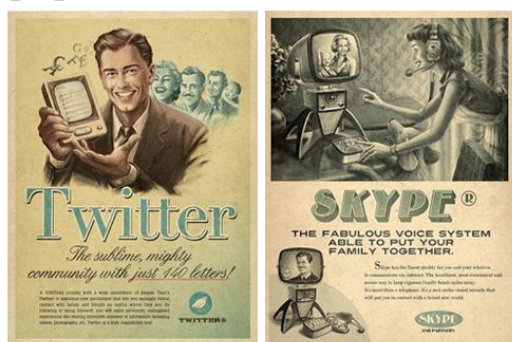

Поп-арт

Вінтаж.

Вінтаж цей напрям яке було популярно в 50-х роках 20-го століття. Саме слова «Вінтаж» має на увазі під собою певний предмет, типову річ свого часу, що несе особливі стильові тенденції. Вінтаж додає атмосферу ностальгії і змушує нас звернутися до минулого. Типовий прийом даного стилю це «состаривание» фотографій і образів. Що стосується колористики то це або сірі монохромні композиції, або м'які розбілений кольору немов вицвілі з часом. Часто використовуються специфічні ретро-шрифти. Вантажний графічний стиль несе в собі цінність минулого через сьогодення.

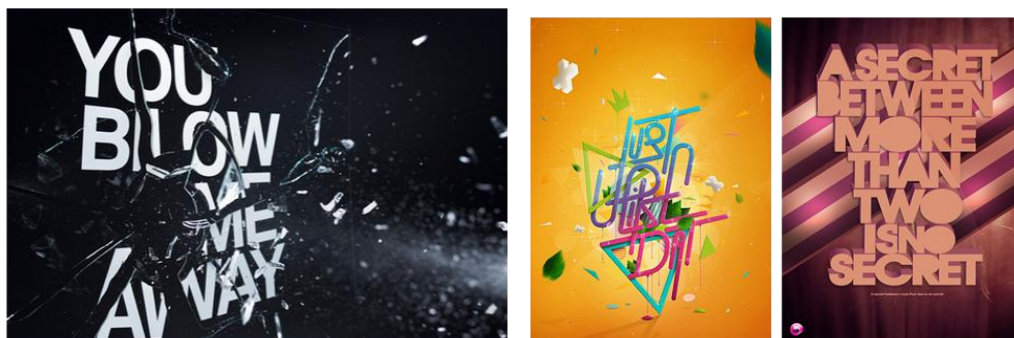

Вінтаж

Типографіка.

Використання тексту як основного елемента в композиції - ось відмінні риси типографіки як стилю в графічному дизайні. Використання шрифтових гарнітур для створення форм і образів підсилює смислове навантаження і глибину візуального повідомлення. На даний момент це один з найдієвіших інструментів впливу в рекламі. Верстаючи буклет, плакат або вивіску ми працюємо з різними гарнітурами і шрифтами, і то як ми це робимо має

першорядне значення. Розміщуючи текстову інформацію як основний елемент нам доводиться пильніше подивитися на доцільність використання тих чи інших гарнітур і особливості сприйняття шрифтів.

Типографіка

Ампір.

(Від фр. Empire style - «імперський стиль») Ампір виник у Франції в другій половині XIII століття, завершуючи своїм початком останній етап класицизму. Цей імперський стиль характеризується величчю, потужністю, монументальністю. Ампір це багате декорування з вмістом елементів військової символіки. Художні форми запозичені насамперед у культури стародавнього Риму, Греції і Єгипту. Ампір був покликаний щоб підкреслювати ідею могутності влади і держави, наявність сильної армії. Звідси і відповідний декор - це лаврові вінки, щити, обладунки, орли і т.д. Цей графічний стиль найчастіше використовується виробниками алкогольної продукції підкреслюючи мужність і солідність марки.

Ампір

Модерн.

Модерн або арт-нуво (від фр. Moderne - сучасний), ар-нуво (фр. Art nouveau, «нове мистецтво»), художній напрям в мистецтві, яке набуло широкого поширення в кінці XIX, початку XX століття. Основні відмінні риси це відхід від прямих ліній і кутів, на користь більш природних форм. Протиставляється класиці і ампіру. Художні особливості стилю це асиметрії, нестандартність пропорцій, рослинний орнамент. Колористика

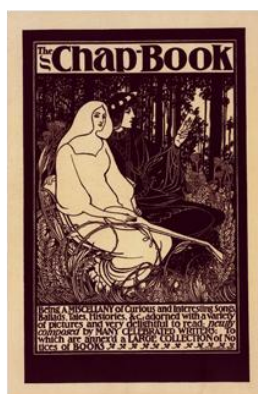
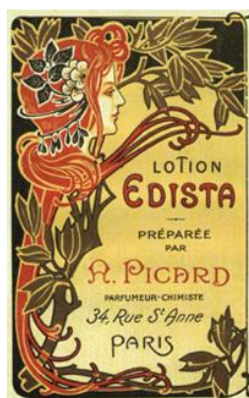
модерну це стримані постільні тони. Часто використовується для залучення

жіночої аудиторії.

Модерн

Модерн

Ар-деко

Ар-деко (арт-деко) (фр. Art déco - «декоративне мистецтво»). Перебіг в образотворчому мистецтві першої половини ХХ століття, що зародився у Франції в 1920-х роках. Ар-деко це слід в архітектурі, живописі, моді. Еклектичний стиль поєднує в собі модерн і неокласицизм. Походить від авангардизму. Відмінні риси стилю це сміливі геометричні форми, суворі закономірності, щедри орнаменти і етнічні геометричні візерунки, багатство кольорів. Стилю властива екзотичність виражається за допомогою елементів культури різних країн і народів.

Ар-деко

Гранж

(Англ. Grunge - бруд, гидота) - стиль виник в музиці в середині 1980-х років як піджанр альтернативного року. Цей стиль швидко перекинувся з музики в усі інші сфери творчої діяльності. Гранж переріс в нову молодіжну субкультуру, ставши протилежністю гламуру і «глянсовості».

Grunge

Зараз ми можемо спостерігати гранж в дизайні одягу, в веб дизайні, графічному дизайні і т.д. Гранж характеризується навмисною недбалістю і відмовою від театральності. Основні відмінні риси стилю гранж це недбалі мазки, бруд, плями, потертості, помятості, грубі обшарпані фактури та інша неохайність. Колірна гамма приглушена, спокійна: чорний, коричневий, бежевий і сірий кольори.

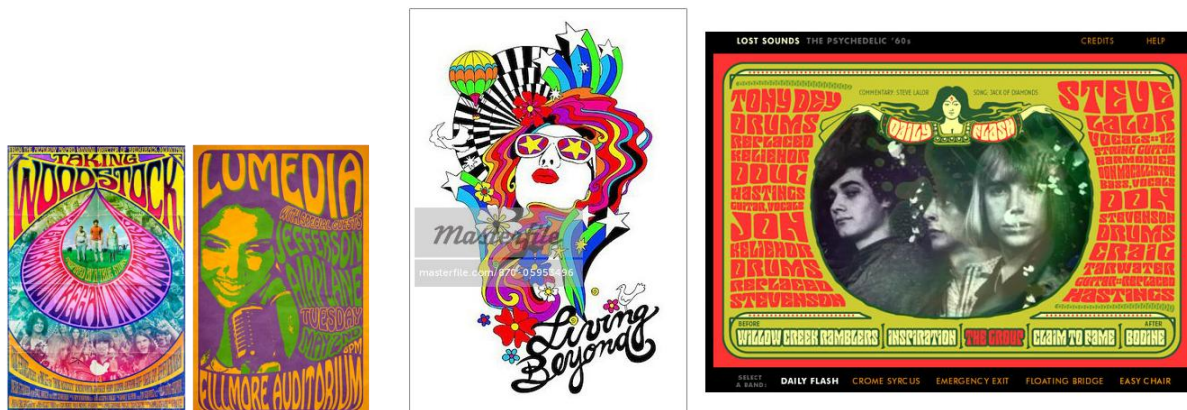
Швейцарський стиль.

Швейцарський міжнародний стиль (1945-1985) названий так за місцем його зародження. Це одне з головних напрямків модерністської течії періоду другої половини XIX століття. Основою візуальної комунікації швейцарського стилю послужили прості геометричні та абстрактні форми. Дизайн ставати науково обґрунтованим, з чіткою структурою і порядком. Завдяки використанню модульної сітки структура дизайну легко засвоюється і зчитується споживачами, що робить цей стиль популярним і зараз. Відмінні риси - це відмова від національних особливостей і декору, що і робить цей стиль інтернаціональним.

Психоделіка.

Психоделік (psyche - душа, delicious - розширювати). Назва виникла від психоделічних наркотиків популярних в той час серед молоді (1960-1975гг). Цей стиль старанно намагається передати нам настрій і відчуття після вживання наркотичних засобів. Звідси яскраві, кричущі кольори,

нерозбірливість і хаос в дизайн-макетах. Плавні лінії запозичені у арт-нуво, але додані контрастні форми і кольору, нерозбірливі і криві шрифти. Психоделічний дизайн частіше не притягує, а відштовхує.

Кітч.

Американський кітч або «мистецтво 50-х» як його ще називають був популярний в з'єднаних штатах в 1940-1960гг. Для американського кітчу характерна надмірна емоційність, як правило це вульгарність, сентиментальність, претензійність. З німецької мови кітч перекладається як «поганий тон». Твори в стилі кітч виконані на високому професійному рівні іноді надто драматичні і експресивні, але не несуть в собі істинної культурної цінності подібно справжнім творам мистецтва. Шрифти цього стилю немудрі, іноді рукописний, вони акцентують нашу увагу на захоплюючому сюжеті і емоційних персонажах.

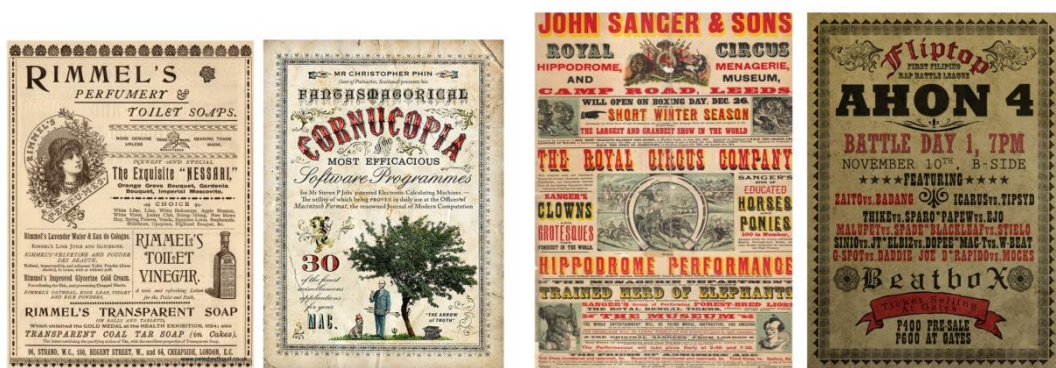
Цифровий стиль (Digital).

Цифровий стиль (1985 - теперішній час). Комп'ютер дозволяє сучасним дизайнерам набагато більше, ніж будь-коли ще. У сучасному дизайні ми можемо побачити графіку з вебдизайну (web 2.0) і комп'ютерних ігор, неіснуючі 3D форми і перспективи. Цифровий стиль складно класифікувати по яким би то не було критеріям, основна особливість це використання комп'ютера як основного інструменту, без якого створення композиції стало б неможливим, або важкодоступним.

Вікторіанський стиль.

Вікторіанський стиль (Victorian age) зародився в Англії в 1840-1900гг на тлі бурхливого промислового зростання тих років. Правління королеви Вікторії зробило сильний прямий вплив на образотворче мистецтво тієї епохи. Головними виявилися такі мотиви як: ностальгія, романтизм, сентиментальність і деталізована краса. Для вікторіанського стилю властива насиченість деталями і витонченість. Об'єкти розміщені на плакатах вікторіанської епохи мають овальні або викривлені форми, шрифти із зарубками, правильне симетричне розташування на полотні, обрамлення. Висока інформаційна насиченість дизайн-макетів є візитною Каточка тієї епохи.

Хіпстер (Hipster style).

Хіпстера (інді-кіди) з'явилися в 40-х роках ХХ-го століття Сполучених штатах Америки. Поняття виникло від англійського виразу «tobehip» - «бути в темі». Звідси виникло родинне «хіпі». На даний момент це актуальна молодіжна субкультура, яку об'єднує одяг, аксесуари, споживацький спосіб життя, бажання бути в тренді.

Стилю властиві тренди графічного дизайну. Як однотонні контрастні ілюстрації з відсиланням в вінтажний стиль, так і яскраві, контрастні аляпісто колірні поєднання. Подібна колірна контрастність перекладається і на шрифтову складову цього напрямку. В одному знакові в «стилі хіпстера» можуть використовуватися від 3 до 5 різних гарнітур, від рукописних до акцидентної. Активно використовуються фотографії, як правило вони служать «підкладкою» для оригінальних шрифтових рішень. Логотипи в стилі «хіпстера» однотонні і насичені стрічками, лініями, хрестиками та іншими нескладними елементами.

Інфографіка.

Інфографіка представляє інформацію за допомогою графіки. Цей спосіб донесення інформації зародився в другій половині ХХ століття, але став особливо популярний в останні роки з-за чого я вирішив виділити його в цій статті. Інфографіку можливо поки не можна виділити в окремий стиль, але не впізнати її важко. Це завжди графіки, цифри і сухі факти. Інфографіка здатна доносити максимальну кількість інформації в мінімальні терміни, що робить її вкрай ефективною.

Новое море Сибири

На Ангаре в Красноярском крае началось заполнение водохранилища Богучанской ГЭС – последнего из крупнейших гидротехнических объектов в России. Каким будет новое море – в инфографике Сиб.фм.

Дети в социальных сетях

52% интернет-пользователей в России зарегистрированы в социальных сетях. Как минимум один личный аккаунт в таких ресурсах имеют 78% несовершеннолетних.

История развития коммуникаций

- 1985 - 1989 - Телевидение
- 1999 - Интернет
- 2003 - MySpace
- 2004 - Facebook
- 2006 - YouTube

ВИНО И... ОДУВАНЧИКИ

